

WARSZAWSKIE
TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ OD OGŃIA.

INSTRUKCYA

DLA

AGENTÓW TOWARZYSTWA.

WARSZAWA.

w Drukarni Gazety Polskiej,
przy ulicy Daniłowiczowskiej, Nr. 619.

1870.

Дозволено Цензурою.
Варшава 25 Августа (6 Сентября) 1870 г.

28426

SPIS RZECZY.

Rozdział A. Uwagi ogólne.

- § 1. Cel niniejszej Instrukcji.
- § 2. O Warszawskim Towarzystwie Ubezpieczeń od ognia.
- § 3. Cel Towarzystwa.
- § 4. Wysokość summ ubezpieczanych.
- § 5. Ogłoszenia o mianowaniu agentów i zapłata kosztów wynikłych przy przyjmowaniu agentur.
- § 6. Zakres działania agentów.
- § 7. O uwalnianiu się i usuwaniu agentów.
- § 8. O stanowisku agenta względem Rządu i Władz krajowych.
- § 9. O stanowisku agenta względem publiczności.
- § 10. O stanowisku agenta względem konkurencyi.

Rozdział B. O ubezpieczeniach.

- § 11. Warunki ogólne przy przyjmowaniu ubezpieczeń.
- § 12. O sporządzaniu deklaracyi do ubezpieczenia.
- § 13. O premiach i opłacie składki.
- § 14. O polisie.
- § 15. O prolongacyi ubezpieczeń i świadectwach prolongaty.
- § 16. O świadectwach tymczasowych.
- § 17. O pokwitowaniach z opłaconej składki przy kilkoletnich ubezpieczeniach.
- § 18. O zmianach w ubezpieczeniach.
- § 19. O numerowaniu deklaracyi i dokumentów.
- § 20. O opłatach od ubezpieczonego przypadających.

Rozdział C. O sposobie postępowania przy wypadkach pogorzeli.

- § 21. Uwagi ogólne.
- § 22. O zachowaniu się ajenta w czasie samego pożaru.
- § 23. O zawiadomieniu o stratach od pogorzeli.
- § 24. O sposobie postępowania przy oznaczeniu strat od pogorzeli.
- § 25. O wypłacie wynagrodzeń za straty.
- § 26. O pogorzeliach które Towarzystwa nie dotyczą.

Rozdział D. O porządku prowadzenia interesów i korespondencji.

- § 27. O korespondencji.
- § 28. O ogólnych doniesieniach w przedmiocie ważniejszych zdarzeń, bezpośrednio Towarzystwa nie dotyczących.
- § 29. O dzienniku agentury.
- § 30. O księdze Rachunków bieżących.
- § 31. O księdze kassy.
- § 32. O rejestrze miejscowości.
- § 33. O wiadomościach statystycznych.
- § 34. O kassie agentury.
- § 35. O prowizyi na rzecz agentów.
- § 36. O zwrocie kosztów.
- § 37. O rewizyi agentury i inspekyi ubezpieczeń.
- § 38. O pojęciu ryzyka.

ROZDZIAŁ A. UWAGI OGÓLNE.

§ 1.

Cel niniejszjej Instrukcyi.

Przeznaczeniem niniejszjej Instrukcyi jest oznajomienie Pana z czynnościami, jakie w skutek nominacyi na ajenta Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń od ognia, będą Panu powierzone, równie jak z prawami i obowiązkami, które skutkiem przyjęcia wyżej wymienionego stanowiska, przysługiwac Panu i ciążyć na Panu będą. Instrukcyja ta zatem przeznaczoną jest wyłącznie na osobisty Pana użytek i komunikowanie jej komukolwiekbydz, a szczególniej przedstawicielom współkonkurujących przedsiębiorstw, dozwolonem być nie może.

§ 2.

O Warszawskiem Towarzystwie Ubezpieczeń od ognia.

Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia, założone w r. 1870 i NAJWYŻEJ zatwierdzone dnia 1 Maja tegoż roku, jest Towarzystwem na akcye i ma siedzisko swoje w Warszawie.

Kapitał zakładowy Towarzystwa wynosi rs. 2,000,000, i dzieli się na 8000 akcyj, każda po rsr. 250. Na każdą

pojedynczą akcyą, ponieważ takowe w zupełności rozebrane zostały, wpłynęło 50% jej nominalnej wartości, to jest rsr. 125 w gotowiznie: zrealizowany więc kapitał czyli gotowy fundusz Towarzystwa wynosi rsr. 1,000,000.

W myśl jednak § 18 Ustawy Towarzystwa, w razie uszczuplenia tego funduszu, w skutek poniesionych strat, akcyonaryusze obowiązani są do czynienia dalszych wniosków, na rachunek pozostałych, jeszcze nie spłaconych 50% wartości nominalnej akcyi, a to dla dopełnienia gotowego kapitału do oznaczonej wysokości 1,000,000 rsr.

Ponieważ, na mocy wymienionego paragrafu Statutów, pierwotnie zrealizowany kapitał w summie rubli srebrem 1,000,000 winien znajdować się w gotowości do dyspozycji Dyrekcyi Towarzystwa, przeto Dyrekcyja ma obowiązek, w razie uszczuplenia tego funduszu skutkiem wypłat za szkody od pożaru, nie czekając uchwały Ogólnego Zgromadzenia, ściągnąć od akcyonaryuszów dalsze wnioski, aż do wysokości powyżej wskazanej summy.

Interesami Towarzystwa kieruje, stosownie do przepisów Ustawy, Dyrekcyja złożona z 5 członków i 2 zastępców, wybranych z pomiędzy Założycieli Towarzystwa przez Ogólne Zgromadzenie Akcyonaryuszów. Na czele Dyrekcyi stoi Prezes Towarzystwa, wybrany przez Ogólne Zgromadzenie Akcyonaryuszów.

Szczegółowe zawiadywanie bieżącemi czynnościami powierzone jest podług Ustawy Zarządzającemu interesami Towarzystwa, mianowanemu przez Dyrekcyą. Atrybucye Zarządzającego oznaczone będą w instrukcyi przez Dyrekcyą ułożonej, a przez Ogólne Zgromadzenie Akcyonaryuszów zatwierdzonej.

§ 3.

Cel Towarzystwa.

Towarzystwo upoważnioném jest do ubezpieczania od pożaru, za opłatą stałych premij, w granicach całego Państwa Rossyjskiego, tak nieruchomości, o ile to jest prawem dozwolone, jak i ruchomości wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem tych, które w § 75 Ustawy szczegółowo są wymienione. Od Instytucyj opartych na zasadzie wzajemności różni się więc Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń tém mianowicie, że wszelkie wynagrodzenia poszkodowań pokrywa z własnych funduszków i nigdy dopłat do raz ustanowionych premij żądać nie może.

§ 4.

Wysokość summ ubezpieczanych.

Ponieważ ostrożność nakazuje nie przekraczać, na własny rachunek, pewnych granic pod względem wysokości przyjmowanych w każdym oddzielnym przypadku ubezpieczeń, przeto Towarzystwo pozawierało z innemi Towarzystwami umowy reasekuracyjne, dzięki którym będzie mogło znacznie rozszerzyć zakres swego działania. Skutkiem tego publiczność będzie mogła bardzo znaczne summy, z całą pewnością i zaufaniem, ubezpieczać w naszym Towarzystwie i nie będzie postawioną w potrzebie rozdzielania ubezpieczeń pomiędzy kilka Towarzystw, co zawsze z niedogodnościami jest połączoném; Warszawskie zaś Towarzystwo przyjmując do ubezpieczenia wielkie summy, nie będzie nigdy ponosiło na własny rachunek

nek większego ryzyka nad to, jakie ogólném prowadzeniem interesu, zabezpieczającym kapitał Towarzystwa od szwanku, jest nakazane.

§ 5.

Ogłoszenia o mianowaniu agentów i zapłata kosztów wynikłych przy przyjmowaniu agentur.

Ajenci przy swoim zamianowaniu podpisują deklaracyą, podług szematu do niniejszej Instrukcyi dołączonego, i otrzymują w zamian od Towarzystwa nominacyą. Każdy nowo zamianowany agent obowiązany jest następnie ogłosić w jednym z najwięcej rozpowszechnionych pism publicznych, w wyznaczonej mu miejscowości, o daném mu upoważnieniu do przyjmowania ubezpieczeń; Towarzystwo zaś, ze swój strony, zawiadomi publiczność o zamianowaniu agenta, za pośrednictwem pism w Warszawie wychodzących. W razie gdyby nowo mianowany agent uważał ten sposób publikacyi za niedostateczny, zwróci się z wymotywowanemi w tej mierze wnioskami do Towarzystwa i postąpi według jego decyzji. Koszta takich ogłoszeń ponosi Towarzystwo; ajenci likwidować je będą przy załączeniu dowodów. Towarzystwo zwraca również agentom opłaty podatkowe od prowadzenia agentury, a to za nadesłaniem właściwych pokwitowań.

Co do tych opłat, istnieją następujące ministeryalne przepisy:

- a) Osoby które dla własnych swoich interesów już opłacają „świadcstwa na prawo prowadzenia han-

dlu i przemysłów” którejkolwiek klasy, nie opłacają oddzielnego świadectwa, z tytułu zajmowania się agenturą ubezpieczeń.

- b) Ajenci, świadectw ad a wymienionych nieopłacający, obowiązani są opłacać: w stolicach i miastach gubernialnych „świadectwa dla prokurentów” (Свидѣтельство приказчиѣ) 1-jej Klasy (ceny rsr. 20), we wszystkich zaś innych miejscach także świadectwa 2-jej Klasy (ceny rsr. 5).
- c) Ajenci Towarzystw ogniowych nietrzymający pomocników i niemający kantorów, nie opłacają świadectw handlowych.

Uwaga. Ponieważ powyższy przepis zdaje się przywiązywać szczególną uwagę do téj okoliczności: czy Ajenci Towarzystw ogniowych, jako tacy, posiadają oddzielne kantory, albo utrzymują pomocników, co możnaby uważać za zbyt cenną dla większej części agentur: pożytecznym i właściwym przeto będzie, aby ajenci unikali wszędzie w napisach wyrazu „Kantor,” tak na szyldach, jak i na papierach, i zastępowali go stale wyrazem: „Agentura.”

- d) Przepis względem zawierania umów służbowych, nie odnosi się do Towarzystw Ubezpieczeń i ich Agentów; zawieranie więc takich umów między Towarzystwem i jego Agentami jest za cennym.
- e) Do ponoszenia specjalnych opłat miejskich obowiązani są jedynie tylko ajenci: w Archangielsku, Wiatce, Ekaterynburgu, Kazaniu, Kercz-Jenikale, Mitawie, Moskwie, Odessie, St. Petersburgu, Saratowie i Chersonie, a to podług przepisów dla tych miast istniejących.

Towarzystwo zastrzega sobie prawo żądania od agentów kaucyi, bądź przy powierzaniu im agentury, bądź też później, gdyby się z czasem potrzeba tego okazała, a to na zabezpieczenie kass agentur. Kassy te uważane będą jako depozyt Towarzystwa, agentom do przechowania powierzony.

Jednoczesne zajmowanie się agenturami innych Towarzystw ogniowych, wzbronionem jest agentom Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń od ognia.

§ 6.

Zakres działania Agentów.

Działalność agenta rozciąga się w zasadzie tylko na okolicę wyznaczoną mu przy jego nominacyi przez Towarzystwo; odpowiednie ścieśnienie lub rozszerzenie tego obrębu zależeć będzie wyłącznie od uznania tegoż Towarzystwa. Obręb ten może być wyjątkowo przekroczony w takim tylko wypadku, kiedy będzie dowiedzioném, że zawarcie korzystnego układu assekuracyjnego zawisłem jest od osobistego pośrednictwa odnośnego agenta. I w takim jednak wypadku przekroczenie to może nastąpić tylko za poprzedniém odniesieniem się do Władz Towarzystwa, i ich zezwoleniem. Poszukiwanie assekuracyi w okręgach przyległych, jeśli Towarzystwo w takowych przedstawicieli posiada, stanowczo jest wzbronioném.

§ 7.

O uwalnianiu się i usuwaniu Agentów.

Każdemu agentowi służy w każdym czasie prawo zdania Towarzystwu powierzonej sobie agentury. W celu

jednak uniknienia stagnacyi w biegu interesów, na usuwającego się dobrowolnie ajenta wkłada się obowiązek załatwiania wszystkich spraw agentury, aż do chwili przybycia jego zastępcy; w żadnym jednak wypadku nie dłużej nad trzy miesiące.

Towarzystwu służy wzajemnie prawo wypowiedzenia w każdym czasie agentom umowy wiążącej ich z Towarzystwem, i ewentualnie powierzenia agentur innym osobom. Dla obu stron będzie dostatecznym objawić życzenie rozwiązania wiążącego je stosunku, bez konieczności motywowania takowego życzenia i specjalnego przytaczania powodów.

Przy składaniu urzędu, agent będzie obowiązany złożyć Towarzystwu wszelkie materyały i dokumenta, odnoszące się do interesów ubezpieczeń, również jak i korespondencyą przez niego z Towarzystwem prowadzoną.

§ 8.

O stanowisku ajenta względem Rządu i Władz krajowych.

Ajent obowiązany jest w załatwianiu interesów stosować się ściśle do obowiązujących w kraju przepisów, w szczególności zaś do rozporządzeń w materyi ubezpieczeń; równie téż starać się winien o utrzymanie najlepszych stosunków z Władzami krajowymi.

§ 9.

O stanowisku ajenta względem publiczności.

Dla pomyślnego prowadzenia interesów agentury pożądanem jest, ażeby agent, dzięki swoim innym zatu-

dnieniom, lub téż swemu osobistemu położeniu, znajdował się w ożywionych stosunkach z publicznością wszelkich stanów, i ażeby odpowiednim sposobem postępowania, Towarzystwo godnie reprezentował. Potrzebnem jest daléj, ażeby agent za pomocą szyldu nad siedliskiem agentury zawieszonego, zwracał uwagę publiczności na Towarzystwo. Bióro agenta winno znajdować się, ile możliwości, w okolicy najbardziej uczęszczanej miejsca jego zamieszkania.

Gdyby agent dla dalszego rozwinięcia interesów uważał za potrzebne czynić ogłoszenia w pismach publicznych, wtedy obowiązany jest odnieść się w tym przedmiocie z przedstawieniem do Władz Towarzystwa, które oznaczą ewentualnie tak pismo publiczne, jak i czas w którym rzeczzone ogłoszenie będzie miało być uczynioném. Bez zezwolenia Towarzystwa nie wolno agentowi podawać do wiadomości publicznej nic takiego, coby się interesu ubezpieczeń dotyczyło.

§ 10.

O stanowisku agenta względem konkurencyi.

W obec przedstawicieli innych Towarzystw Ubezpieczeń od ognia, zachowanie tajemnicy co do wewnętrznych urządzeń Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń, również jak środków przez Towarzystwo przedsiębioranych, jest najsurowszym obowiązkiem agenta.

Życzeniem jest zresztą Towarzystwa zachować, ile możliwości, dobre porozumienie ze wszystkimi innemi Towarzystwami ubezpieczeń.

ROZDZIAŁ B. O UBEZPIECZENIACH.

§ 11.

Warunki Ogólne przy przyjmowaniu Ubezpieczeń.

Przed przyjęciem deklaracji ubezpieczenia, agent obowiązany jest jak najdokładniej zbadać stosunki dotyczące żadanego ubezpieczenia.

Pod tym względem zwrócić winien uwagę głównie na następujące pytania:

- a) Czy czyniący deklaracją używa niczém nieposzlakowanej reputacji:
- b) Czy przedmioty mające podlegać ubezpieczeniu istnieją rzeczywiście, lub czy rychło ich nadejście może być z pewnością spodziewane?

Uwaga. Ubezpieczenie przedmiotów jeszcze nie znajdujących się na miejscu, może być wyjątkowo dopuszczoném w następujących tylko wypadkach: 1) kiedy kupiec oczekujący towarów przedstawia takowe do ubezpieczenia już przed ich przybyciem, a to w celu upewnienia się, że ubezpieczenie będzie przyjęte i ważne z chwilą ich nadejścia. 2) Jeżeli gospodarz rolny w tym samym celu pragnie z góry ubezpieczyć przyszłe zbiory, na zasadzie dokonanego wysiewu.

- c) Czy przedmioty ubezpieczone przedstawione są do ubezpieczenia w odpowiedniej wartości?

Jeżeli agent miałby jakąbądź wątpliwość co do twierdzącej odpowiedzi na powyższe trzy pytania, powinien

odmówić przyjęcia deklaracyi. Odmowa dokonana być powinna w odpowiedniej formie, z podaniem pozornych powodów, któreby nie narażały ani Towarzystwa, ani ajenta.

Stosownie do tego mają być odrzucane żądania takich mianowicie osób, które są przeciążone długami które są znane z charakteru nie zasługującego na zaufanie, lub też znane z nieładu w prowadzeniu domu i własnych interesów, równie jak takich, których stosunki familijne dają powód do wątpliwości, jako też nakoniec żądania osób, których uczciwość nie jest zupełnie niewątpliwą.

Jeżeli ubezpieczający nie jest sam właścicielem przedmiotów ubezpieczonych, wtedy obowiązkiem będzie ajenta oświecić się pod względem interesu, jaki kierować może deklarantem w żądaniu ubezpieczenia, i jeżeli można, nie ograniczając się na osobie tego ostatniego, rozciągnąć poszukiwania swoje na osobę i charakter samego właściciela. Potrzebnem jest również ażeby agent, przed przyjęciem deklaracyi starał się ile możności o zebranie wiadomości co do osób w tym samym domu mieszkających, również jak i sąsiadów deklaranta, tak co do ich położenia osobistego, jak i co do stosunków z zawartych przez nich ubezpieczeń wynikających, i wiadomości takowe wziął na uwagę.

Obok takiego wstępnego roztrząśnienia, któremu winno być poddane każde żądanie ubezpieczenia, pod względem osoby deklaranta, powinien jeszcze agent do-

kładnie rozpatrzyć każde proponowane ubezpieczenie pod względem samej natury rzeczy.

Pod tym względem zwrócić należy uwagę:

- a) na konstrukcyą budowli, w których znajdują się przedmioty mające być ubezpieczonemi, a mianowicie na materiał z którego zbudowane są mury zewnętrzne;
- b) na pokrycie budowli, a mianowicie: czyli takowe, stosownie do wskazań Taryfy, powinno być zaliczoném do twardych i ogniotrwałych, lub do miękkich i nieogniotrwałych, lub wreszcie do mieszanych;
- c) na stan budynków wewnątrz i zewnątrz;
- d) na ogniska i ich urządzenie, jeśli się takowe znajdują;
- e) na położenie budynków;
- f) na rodzaj rzemiosł, które w budowlach tych są prowadzone, i w ogóle na przedmioty w nich zawarte;
- g) na sąsiedztwo i otoczenie budynków.

Szczególne ostrożność nakazana jest przy przyjmowaniu do ubezpieczenia takich przedmiotów, które pomieszczone są w budowlach lekko stawianych i nieogniotrwałym materiałem dachowym krytych, i które, ze względu na swoją naturę i rodzaj rzemiosł w nich prowadzonych, kwalifikują się podług taryfy premij do wyższych klas niebezpieczeństwa.

Ubezpieczanie rozpadających się budowli, równie jak przedmiotów w nich pomieszczonych, bezwarunkowo dozwoloném być nie może. Przy rozpatrywaniu szacunku

przedmiotów do ubezpieczenia przedstawionych, stale wychodzić należy z zasady, że ubezpieczenie nie może mieć na celu żadnego zysku, lecz stanowić winno jedynie wynagrodzenie za rzeczywiście poniesione straty. Dlatego przy oznaczeniu szacunku mieć należy na względzie nie cenę kupna, nie wartość pierwotną, nie wartość artystyczną albo amatorską, ale realną, wewnętrzną wartość, jaką miałby przedmiot w dniu ubezpieczenia oszacowany, ze znajomością rzeczy, z uwzględnieniem jego starości, używania, zużycia, deprecyacji przez zmiany w modzie lub systemie, przez nowe wynalazki i konkurencją.

Ajent zatem winien zwracać szczególną uwagę na to, aby w deklaracji ubezpieczenia, przedmioty mające być ubezpieczonemi, nie były szacowane wyżej niż dopiero co wskazane zasady na to pozwalają.

Ubezpieczenia rolne, w zasadzie, nigdy nie przyjmują się do wysokości całkowitej wykazanej wartości, lecz ubezpieczeni, stosownie do umowy z agentami, 10 do 25% na swój własny rachunek i ryzyko przyjąć będą obowiązani.

§ 12.

O sporządzaniu deklaracji do ubezpieczenia.

Jeżeli po zbadaniu deklaracji pod względami w poprzednim paragrafie wymienionemi okaże się, że żądane ubezpieczenie przyjętém być może, wtedy winien agent przedewszystkiem doręczyć deklarantowi drukowany egzemplarz Ustawy Towarzystwa, z której ten ostatni będzie mógł oświecić się w przedmiocie praw wzajem-

Uwaga. W przypadkach, w których idzie o ubezpieczenie budowli zakładów przemysłowych, odpowiednie formularze dla ubezpieczenia fabryk winny być wypełniane podług wskazań formularzy dla ubezpieczenia budowli (formularz 2).

Formularz winien być wypełnionym przez deklaranta, czytelnie i wyraźnie, i odpowiedzi na pytania na nim wyrażone powinny być ściśle i sumienne. Początek i koniec czasu trwania ubezpieczenia winny być wymienione dokładnie, aby polisa mogła być wystawioną w formie nie dopuszczającej żadnej dwuznaczności.

Ubezpieczane przedmioty, stosownie do brzmienia formularzy, winny być wniesione w odpowiednie rubryki tychże, i wyszacowane co do wartości właściwej, rzeczywistej, w oddzielnych summach. Grupowanie i łączenie w jedną sumę wartości przekraczających kategorie formularza jest niedopuszczalne. Towary należące do różnych zupełnie gatunków, winny być również w oddzielnych summach deklarowane.

Wyrazy nieokreślone, jak np. „rozmaite inne przedmioty”, „i tak dalej”, „i tym podobne,” winny być ile możności unikane.

Jeżeli część przedmiotów ubezpieczanych ma być z ubezpieczenia wykluczoną, to przedmioty mające uleść takiemu wykluczeniu winny być albo zupełnie odrębnego rodzaju i łatwe do odróżnienia, albo też powinna być podaną określona ich wartość, jako ubezpieczeniu nieulegająca.

Jeżeli przedmioty ubezpieczyć się mające, nie należą do żadnej z wymienionych w formularzu pozycji, to

mogą być zamieszczone na samym końcu, w miejscu na ten cel po różnych pozycjach formularza pozostawioném.

Stosownie do Ustawy Towarzystwa, ubezpieczenie budowli nie może mieć miejsca bez ich poprzedniego oszacowania.

Jeżeli ubezpieczający nie jest właścicielem przedmiotu ubezpieczonego. wtedy nazwisko właściciela winno być podaném. Przy ubezpieczaniu jedynie składów kupieckich, równie jak towarów do przesyłki przeznaczonych, dostateczném będzie oznaczenie ich jako: „na rachunek obcy” ubezpieczonych.

W przypadkach, kiedy kilka Towarzystw przyjmuje wspólnie jakiekolwiek ubezpieczenie, udział każdego z nich winien być specjalnie wymieniony i ile możliwości starać się o to należy, aby każde z nich, w stosunku do całkowitego swego udziału, należało do ubezpieczenia wszystkich assekurowanych przedmiotów. Propozycye ofiarujące Warszawskiemu Towarzystwu Ubezpieczeń bardziej niebezpieczne przedmioty jakiego zakładu, kiedy mniej niebezpieczne gdzieindziej są ubezpieczone, przyjmowanemi być nie mogą.

Do żądania ubezpieczenia winien być dołączony prosty, od ręki zrobiony plan sytuacyjny, na którym mają być oznaczone: odległość ubezpieczonych budowli od sąsiednich zabudowań, rodzaj konstrukcyi, pokrycia dachowego, równie jak i ilość pięter w każdym budynku. Rodzaj budowli i materiału dachowego, którym ona jest pokrytą, winny być oznaczone, stosownie do działów Taryfy, liczbami rzymskimi, ilość zaś pięter liczbami arabskimi, a to w taki sposób, aby dla każdego na-

stępnego piętra, nie licząc parteru, była użyta odpowiednia liczba. Tak np. budynek masyw murowany, opatrzone dachem ogniotrwałym i oprócz parteru mający jeszcze dwa piętra, będzie oznaczony liczbami: I. 2.

Deklaracya, równie jak plan sytuacyjny, o ile takowy na osobnym papierze jest nakreślony, winny być własnoręcznie przez ubezpieczonego podpisane; jeżeli ten ostatni pisać nie umie, wtedy winien będzie uczynić własnoręczny znak, który stwierdzi osoba postronna, do przysięgi prawnej zdolna. Poświadczenie znaku własnoręcznego przez ajenta nie dopuszcza się; na żądanie jednak ubezpieczającego winien jest ajent wpisać odpowiedzi na pytania formularza, podług słów ubezpieczającego i na jego odpowiedzialność.

O ileby się to wydawało ajentowi właściwem i potrzebnem, zwrócić może uwagę ubezpieczającego na to, że podania jego winny być zgodne z prawdą; w każdym razie ajent ma prawo i obowiązek przekonać się o prawdziwości udzielonych odpowiedzi na pytania deklaracyi, w sposób jaki za odpowiedni uzna i jeżeli można naocznie.

Ponieważ deklaracye niedokładne przyjętemi być nie mogą, przeto do ajentów należeć będzie rozpatrzyć je dokładnie przed odesłaniem do Towarzystwa, a następnie odesłać takowe, po opatrzeniu ich nazwą i bieżącym numerem ajentury, jak i własnym ajenta podpisem.

Odpowiedzi na cztery pytania ajentom w Deklaracyi uczynione, winny być poprzednio przez samychże ajentów wpisane; pytania te brzmią jak następuje:

1. Czy jest już w tychże samych pomieszczeniach u nas co ubezpieczoném, na jakie summy i na mocy jakich dokumentów?

2. Jakie przedmioty u nas ubezpieczone, znajdują się w takiej bliskości przedmiotów do ubezpieczenia przedstawionych, że lękać się można, aby w razie pożaru, przy zbiegu niepomysłnych okoliczności, takowe pogorzeli nie uległy? W jakiej odległości znajdują się te przedmioty od przedmiotów obecnie do ubezpieczenia przedstawionych, na jaką summę i na mocy jakich dokumentów są takowe ubezpieczone?

3. W jakim Towarzystwie był ubezpieczający dotąd assekurowanym, w jakiej wysokości i jaką premią opłacał? Z jakich powodów przechodzi do nas?

4) Czy ubezpieczający poniósł już szkodę jaką od pogorzeli? Czy był wówczas ubezpieczony i w jakim Towarzystwie? Czy wynagrodzenie strat od pogorzeli otrzymał natenczas na drodze dobrowolnej ugody, czyli też na drodze procesu?

§ 13.

O premiach i opłacie składki.

Przed odesłaniem deklaracyi, umieścić w niej winien agent w odpowiedniej rubryce, premią, której zastosowanie uważałby za właściwe dla żadanego ubezpieczenia. Wysokość premii wypada z ocenienia danych deklaracyą objętych, i dochodzi się przez zastosowanie wskazówek taryf premiowych, na zasadzie klass, do których winno być zaliczone żądane ubezpieczenie ze

względu na miejscowość, naturę budowli i stopień niebezpieczeństwa (klasa miejscowości, klasa budowli i klasa niebezpieczeństw).

W zasadzie, nie może być ubezpieczonem niżej właściwych premij w Taryfie wyszczególnionych; gdyby jednak w wypadkach wyjątkowych, pozyskanie bardzo pożądanego zkaąd inąd ubezpieczenia, zależało od zniżenia premii poniżej ostatecznej granicy przez Taryfę wskazanej, wtedy agent obowiązany będzie uczynić w tym przedmiocie Władzom Towarzystwa motywowane przedstawienie, przy wyjaśnieniu istotnego stanu rzeczy.

Ilość znaków ubezpieczenia, mających być wydanemi bezpłatnie ubezpieczającemu się, będzie oznaczoną w deklaracyi pod otaryfowaniem. Celem takowych znaków jest zwrócenie uwagi nieżyczliwych ubezpieczonemu na to, że mu przez podpalenie szkody istotnej wyrządzić nie mogą, a także zwracanie uwagi publiczności na Towarzystwo, i ułatwienie inspekcji przyjętych ubezpieczeń.

Jeżeli np. z otaryfowania okazało się, że przedmiot ubezpieczony należy:

Ze względu na miejscowość	do klasy II (Taryfa)
„ na budowlę	„ III
„ na niebezpieczeństwo	„ 4

i że tym sposobem premia wynosi 6‰ i jeżeli ubezpieczający się potrzebuje jednego znaku Towarzystwa, to rezultat ten zanotowanym będzie na deklaracyi jak następuje:

II. III / 4. 6‰ 1 Znak.

Opłacenie składki przez ubezpieczającego powinno nastąpić przy doręczeniu mu polisy, lub świadectwa tymczasowego. Dopiero po dopełnieniu opłaty, umowa o ubezpieczenie, którą Towarzystwo zatwierdza *ipso facto*, przez samo wystawienie polisy, będzie uważaną za obowiązującą dla Towarzystwa. Deklaracya zaś sama przez się, ani jej treść, ani też ustne lub piśmienne pertraktacye o zamierzonym ubezpieczeniu, lub przez ajenta uczynione obietnice, siły obowiązującej dla Towarzystwa mieć nie mogą, i do wystosowania pretensyj o wynagrodzenie strat nie upoważniają. Tylko opłacony dokument ubezpieczenia, i on tylko wyłącznie, jest dla Towarzystwa obowiązującym.

Stosownie do brzmienia § 114 Ustawy, osoby zawierające ubezpieczenie odrazu na lat 5, jeżeli wyrażą życzenie opłacenia z góry składek za cały czas trwania ubezpieczenia, uiszczają takowe tylko za lat 4.

Stosownie do § 115 Ustawy, osobom które zawierają ubezpieczenie na lat 5, z warunkiem corocznego opłacania składki, ustępuje Towarzystwo w 5-tym roku, przy niezmienioném położeniu pierwotnych warunków, 5% pobieranej rocznej składki, po upływie zaś 7 lat nieprzerwanego ubezpieczenia, przy jednych i tychże samych (niezmienionych) warunkach, 10% pierwotnej rocznej składki.

Przy ubezpieczeniach na termin krótszy od roku, uiszczane będą składki wyższe niżliby wypadały w stosunku do rocznych premij Taryfą oznaczonych, i tak:

Przy ubezpieczeniach na termin:

do 1 miesiąca pobierać się będzie $\frac{1}{5}$ rocznej premii						
od 1 do 2 mies.	„	„	„	$\frac{1}{3}$	„	„
„ 2 „ 3	„	„	„	$\frac{2}{5}$	„	„
„ 3 „ 4	„	„	„	$\frac{1}{2}$	„	„
„ 4 „ 6	„	„	„	$\frac{2}{3}$	„	„
„ 6 „ 8	„	„	„	$\frac{4}{5}$	„	„
„ 8 „ 10	„	„	„	$\frac{9}{10}$	„	„

Przy ubezpieczeniach na termin dłuższy nad 10 miesięcy, pobiera się całkowita roczna premia.

Jakkolwiek nie stanowi się stałego przepisu pod względem najmniejszej summy ubezpieczenia, na jaką polisa wydana być może, jednak na każdą wydaną polisę powinna być pobrana składka najmniej jednego rubla wynosząca.

§ 14.

O Polisie.

Polisa jest dokumentem ustalającym zobowiązania i obowiązki tak Towarzystwa, jak i ubezpieczającego się; prawa i obowiązki z Ustawy Towarzystwa wynikające i Ustawą tą określone. Towarzystwo przez samo wystawienie polisy, ubezpieczający się przez jej przyjęcie do rąk, prawa i obowiązki te za wzajemnie pozyskane i przyjęte uznają.

Ajent po otrzymaniu polisy wystawionej przez Towarzystwo na skutek deklaracji, winien zawiadomić

o tém deklaranta, z wezwaniem do odebrania jój i jednoczesnego opłacenia składki i kosztów.

Jeżeli pomimo kilkokrotnych ostrzeżeń, we właściwy sposób uczynionych, o niebezpieczeństwach i szkodach, na jakie wystawia się w razie pożaru deklarant nie odbierający polisy, takowa w ciągu 4-ch tygodni od daty jój wystawienia odebrana i jednocześnie opłaconą nie zostanie: wtedy agent winien odesłać ją bez zwłoki Władzom Towarzystwa do wykreślenia. Jeżeli agent zaniecha odesłać taką polisę w oznaczonym terminie, odpowiedzialność ztąd wyłącznie na nim ciążyć będzie, Towarzystwo bowiem będzie miało prawo odmówić późniejszego przyjęcia polisy, i agent obowiązany będzie przyjąć na siebie należność na zasadzie polisy téj Towarzystwu przypadającą.

§ 15.

O prolongacyi ubezpieczeń i świadectwach prolongaty.

Powody do nieprzyjęcia proponowanego ubezpieczenia, określone w § 11, mogą się nastęrczyć w ciągu trwania zawartego już ubezpieczenia, pomimo że przedtém nie istniały, lub mogą widoczniej się okazać tam, gdzie przedtém były mniej jawnemi, lub do odkrycia trudniejszymi.

Osoby ubezpieczone mogą się zachwiać w swych interesach lub położeniu majątkowém, lub téż upaść w reputacyi — słowem, mogą zająć okoliczności, które gdyby były znane przed przyjęciem ubezpieczenia, byłyby spowodowały jego odrzucenie, i które następnie

odnowienie tegoż ubezpieczenia nie czynią požądaném. Agenci winni zatém zwracać nieustannie baczne oko na osoby u nich ubezpieczone, aby sami sądzić byli w stanie, czyli mogą zalecić prolongatę jakiegokolwiek ubezpieczenia, czy téż nie. W tym ostatnim wypadku winni będą przesłać o tém Towarzystwu oddzielne wyjaśnienie i odmówić prolongaty ubezpieczenia w sposób właściwy, nie narażający ani ajenta, ani Towarzystwa.

Na ubezpieczenia, których przedłużeniu nic nie stoi na przeszkodzie, Towarzystwo wystawia świadectwa prolongaty. Świadectwa te stają się ważnemi z dniem upływu terminu w polisie oznaczonego, i doręczenie ich ubezpieczonemu nadaje temuż, równie jak Towarzystwu téż same prawa i wkłada na obie strony téż same obowiązki, co i polisa. Pod względem odbioru i opłacenia świadectw prolongaty, przepisy § 14 są również obowiązujące.

Już na miesiąc przed upływem ubezpieczenia, winien agent starać się o przedłużenie takowego, i wezwać osoby ubezpieczone do odnowienia ubezpieczeń. Następnie winien agent odesłać Towarzystwu jak najspieszniej deklaracje względem prolongaty, opatrzone jego własnym podpisem i podpisem osoby ubezpieczonej, równie jak odpowiedziami na pytania, przy każdej deklaracji ajentom postawione. Pośpiech w téj mierze jest konieczny, aby odesłanie świadectwa prolongaty mogło nastąpić we właściwym czasie, i świadectwo to mogło być odebrane przez ubezpieczonego z upływem polisy, lub dawnego świadectwa prolongaty. Gdyby skutkiem zwłoki ze strony ubezpieczonego lub ajenta, prolongata ubez-

pieczenia nie nastąpiła natychmiast po upływie takowego, to takie ubezpieczenie później za całkiem nowe uważane i stosownie do tego zawarte być musi.

W razie zatrzymania polisy lub świadectwa prolongaty, zastąpienie zatraconych dokumentów następuje w sposób w § 98 Ustawy przepisany.

§ 16.

O świadectwach tymczasowych.

Towarzystwo, stosownie do brzmienia § 96 swęj Ustawy, zastrzega sobie prawo upoważniania niektórych z panów agentów, mianowicie w okręgach, w których to dla dobrego biegu interesu koniecznym się okazało, do wystawiania Świadectw tymczasowych na przygotowanych na ten cel formularzach i do wręczania takowych ubezpieczającym się, przy pobraniu przypadających za ubezpieczenie składek. Ci więc tylko ajenci będą mogli wystawiać świadectwa tymczasowe, którzy otrzymają wyraźne do tego upoważnienie ze strony Władz Towarzystwa.

Ajentom tym dostarczoną będzie księga sznurowa, z której formularze do świadectw tymczasowych w danym razie się wycinają. Po wydaniu świadectwa tymczasowego, ajent czyni o tém wzmiankę na deklaracji ubezpieczenia z nadmieniem, czy i kiedy składka przez ubezpieczonego do agentury wniesioną została.

Towarzystwu służy prawo nieprzyjęcia na stałe ubezpieczenia, na które wystawioném zostało przez

agenta świadectwo tymczasowe; decyzyą swoją jednak w tym przedmiocie, obowiązany jest w ciągu jednego miesiąca zakomunikować stronie interesowanej. W razie więc gdyby zamiana świadectwa tymczasowego na polisę, w ciągu jednego miesiąca nie nastąpiła, ubezpieczający uważać winien dokonane tymczasowo ubezpieczenie za usunięte i niedopełnione, a świadectwo tymczasowe za nieważne, opłaconą zaś przez niego składka, będzie mu zwróconą. W przeciągu jednak czasu między wydaniem świadectwa tymczasowego a odmową ubezpieczenia, Towarzystwo jest odpowiedzialnym, w granicach Ustawy jego zakreslonych, za mogące się zdarzyć szkody od pogorzełi.

W razie przyjęcia przez Towarzystwo ubezpieczenia o którym mowa i wystawienia odpowiedniej polisy, agent winien będzie wycofać od ubezpieczającego świadectwo tymczasowe i wydać mu natychmiast polisę, w końcu zaś każdego miesiąca odesłać Władzom Towarzystwa wszystkie, w ciągu tegoż miesiąca wycofane świadectwa tymczasowe.

Gdy zapas formularzy do Świadectw tymczasowych bliski jest wyczerpania, winni panowie ajenci zawczasu Dyrekcyą Towarzystwa o tém zawiadomić i żądać nowej księgi sznurowej, księgę zaś już zużytkowaną, z pozostałemi grzbietami, niezwłocznie do Towarzystwa odesłać.

§ 17.

O pokwitowaniach z opłaconej składki przy kilkoletnich ubezpieczeniach.

Z początkiem każdego miesiąca Władze Towarzystwa nadsyłać będą agentom przypadające na miesiąc następny pokwitowania z odbioru składek rocznych od ubezpieczeń, które na lat kilka, z warunkiem corocznej opłaty składki zawarte zostały, a to w celu doręczenia ich ubezpieczającym i jednoczesnego ściągnięcia od nich składki.

§ 18.

O zmianach w ubezpieczeniach.

W ciągu trwania ubezpieczenia, mogą zajść następujące głównie zmiany:

- a) Podniesienie lub niżenie summy ubezpieczonej.
- b) Zmiana pomieszczenia.
- c) Zwiększenie niebezpieczeństwa ognia.
- d) Zmiana miejscowości.
- e) Zmiana w posiadaniu przedmiotów ubezpieczonych.
- f) Dodatkowe ubezpieczenia w innych Towarzystwach, na te same przedmioty zawarte.

O wszystkich tych, lub innych jeszcze ubezpieczeniu obchodzących zmianach, winien jest ubezpieczony zawiadomić agenta, w okręgu którego ma swoje zamieszkanie, a to pod utratą praw swoich,

Ajent winien będzie wnieść takowe zmiany w formularz na ten cel przeznaczony i odesłać takowy Władzom Towarzystwa, po opatrzeniu go podpisem własnym, równie jak podpisem ubezpieczonego.

§§ 101 — 103 Ustawy Towarzystwa określają wypadki, w których, skutkiem nastąpiionych zmian, służy Towarzystwu prawo skasowania zawartego ubezpieczenia.

Jeżeli nastąpione zmiany nie dają powodu do zniesienia ubezpieczenia, wtedy Towarzystwo udziela stronie interesowanej akceptacją w przedmiocie zaszłych zmian na oddzielnym formularzu, na którym jednocześnie będzie oznaczonym dodatek do składki, jeżeli takowy skutkiem zmian stał się wymagalnym.

We wszystkich wypadkach, w których skasowanie zawartego już ubezpieczenia jest pożądanem, a dokonaniem być jeszcze nie mogło dla braku dogodnej sposobności, panowie ajenci obowiązani są zwracać szczególną uwagę na wszelkie zmiany w ciągu ubezpieczenia zachodzące, któreby skasowanie takiego ubezpieczenia usprawiedliwić mogły.

§ 19.

O numerowaniu deklaracyj i dokumentów.

Tylko ścisła i systematycznie przeprowadzona numeracja wszystkich papierów odnoszących się do biegu interesów, umożliwić może odszukanie dawnych dowodów, często w następstwie potrzebnych. Należy przeto:

- a) Wszelkie deklaracje i polisy opatrywać bieżącym numerem, za pomocą którego takowe w każdym czasie z łatwością znalezione być mogą.
- b) Świadcstwa prolongaty opatrywać oprócz ich własnego bieżącego numeru, jeszcze numerem pierwotnej polisy, równie jak numerem ostatniej prolongaty, ażeby za pomocą takowych każde świadectwo mogło być śledzonym tak wstecz, jak naprzód, od roku do roku.
- c) Wszelkie żądania akceptacyi zmian sporządzać w taki sposób, ażeby takowe powoływały się na numer bieżącego właśnie dokumentu: polisy lub świadectwa prolongaty.

§ 20.

O opłatach od ubezpieczonego przypadających.

Towarzystwo liczy ubezpieczonym, tytułem kosztów wygotowania polisy, od każdej polisy, od której składka wynosi mniej niż Rs. 25, po kopiejek pięćdziesiąt, od każdej zaś polisy, od której składka wynosi Rs. 25 lub więcej—po Rub. sr. jeden, a obok tego na kosztu portoryi od każdej polisy po kopiejek 50, i na koniec w Cesarstwie Rossyjskiem liczy jeszcze obowiązującą tam opłatę skarbową, po kop. 5 rocznie, od każdego tysiąca rubli summy ubezpieczonej.

Od świadectw na prolongatę, opłata tytułem kosztów wygotowania pobierana nie będzie; będzie tylko liczone porto, a w Cesarstwie Rossyjskiem opłata Skar-

bowa; jedno i drugie w takim samym stosunku jak od polis.

Pokwitowania z opłaty składki również nie będą obciążane kosztami wygotowania, ale liczoném będzie porto po kop. 20 od każdego pokwitowania, a w Cesarstwie Rossyjskiém opłata skarbowa w takiejże wysokości, jak przy polisie i świadectwie prolongaty.

Od akceptacyi zmiany, opłacaném będzie porto w takiejże wysokości jak od pokwitowań, i żadna więcej nad to opłata od nich uiszczaną nie będzie.

Uwaga. W samém mieście Warszawie, porto liczoném nie będzie.

ROZDZIAŁ C. O SPOSOBIE POSTĘPOWANIA PRZY WYPADKACH POGORZELI.

§ 21.

Uwagi ogólne.

Zasady postępowania przy wypadkach pogorzeli wyłożone są w §§ 118—135 Ustawy Towarzystwa; rozmai-
tość jednak zdarzających się wypadków jest tak wielką,
że tego rodzaju ogólne i teoretyczne przepisy same
przez się dostatecznemi być nie mogą, i tylko doświad-
czenie wskazać może, jak dalece zastosowanie niżej przy-
wiedzionych prawideł odpowiedniém się okaże.

§ 22.

O zachowaniu się Ajenta w czasie samego pożaru.

Kiedy w miejscu zamieszkania ajenta, albo w nie-
zbyt odległej od tegoż okolicy, pożar wybuchnie, jest
do życzenia, ażeby się ajent sam udał na miejsce po-
żaru, przyczém uwagę swą winien zwrócić na nastę-
pujące punkta:

- a) ażeby wszystko zrobioném było, co tylko do
najskuteczniejszego, o ile możliwości ratunku,
przyczynić się może;
- b) ażeby więc przedmioty ubezpieczone uprzą-
tnięte były z miejsca pożaru lub budowli
przez pożar zagrożonych;
- c) ażeby osoby ubezpieczone, których własność
niebezpieczeństwem pożaru istotnie jeszcze
nie jest zagrożoną, nie uprzątały jej przed-
wczęśnie i niepotrzebnie;
- d) ażeby uprzątkanie odbywało się ile możliwości
z całém zastanowieniem, ażeby przedmioty
uprzątnięte złożone były w miejscu pewném,
i tam w bezpieczném zachowaniu trzymane
lub przez ludzi pewnych strzeżone.

Uprzątkanie w sposób właściwy wykonywane, może
ochronić przedmioty ubezpieczone od uszkodzeń, prze-
ciwnie: niepotrzebne i nieogłędne przenoszenie tak-
owych przedmiotów, zwykle powiększenie tylko szkody
za sobą pociąga.

Dlatego téż pożądaném jest, ażeby ajent zaraz po zawarciu ubezpieczenia, lub w czasie jego trwania, znalazł sposobność oznajomienia osób ubezpieczonych z przytoczonymi wyżej prawidłami zachowania się i skłonił je do stosowania się do tychże w potrzebie.

W czasie pożaru i zaraz po nastąpionym pożarze, nie mogą być przyjmowane ani ubezpieczenia miejscowości pożarem dotkniętej, ani téż nieuiszczone dotąd składki z tytułu ubezpieczenia już poprzednio przyjętego.

§ 23.

O zawiadomieniu o stratach od pogorzeli.

Skoro ajent otrzyma zawiadomienie o pogorzeli, która dotknęła jakikolwiek przedmiot u nas ubezpieczony, winien będzie, o ile takowe zawiadomienie nastąpiło na piśmie, zanotować na niem dzień i godzinę otrzymania, a następnie zarządzić w sposób właściwy poszukiwania, w celu postawienia się w możności wypisania dokładnych odpowiedzi na pytania, wyszczególnione na pierwszym żółtym blankiecie do zawiadomień o stratach od pogorzeli.

Pierwsze doniesienie o stratach od pogorzeli, winno być przesłaném Władzom Towarzystwa *natychmiast* po otrzymaniu zawiadomienia o pogorzeli. Jeżeli Inspektor Towarzystwa znajduje się w pobliżu miejsca w którym pogorzel nastąpiła, wtedy i ten ostatni *natychmiast* zawiadomionym o niej być winien.

We wszystkich wypadkach, w których Towarzystwo znajdzie się prawdopodobnie wystawioném na większe

straty, równie jak w wypadkach pod jakimkolwiek bądź względem nadzwyczajnych, obowiązani będą ajenci zawiadamiać Towarzystwo o nastąpiącej pogorzelu na drodze telegraficznej.

Wszelkie piśmienne odniesienia się do Władz Towarzystwa w przedmiocie strat od pogorzelu, czynione będą dla każdego wypadku pogorzelu osobno, oddzielnie od korespondencji w przedmiocie innych interesów i na formularzach na ten cel przeznaczonych.

§ 24.

O sposobie postępowania przy oznaczeniu strat od pogorzelu.

W największej liczbie wypadków, a szczególnie w razie strat znaczniejszych, Towarzystwo posyłać będzie, dla ich uregulowania, jednego ze swoich urzędników na miejsce. Ajent więc nie mający do tego specjalnego upoważnienia, wstrzyma się od określenia i ustalenia szkody. Winien on jednak będzie regulacją strat przygotować o tyle, że starać się będzie na drogach sobie przystępnych i w sposób właściwy, o zebranie gdzie należy, to jest: u Władz, u sąsiadów i t. p., wiadomości o stosunkach pogorzelca, o ile takowe odnoszą się do ubezpieczenia i pogorzelu, i o ile ajentowi znanemi nie były.

Jeżeli ajent będzie miał sobie powierzona regulacją strat od pogorzelu, wtedy otrzyma od Władz Towarzystwa, w każdym pojedynczym wypadku, osobną instruk-

cyą względem sposobu postępowania, jakiego trzymać się będzie obowiązany.

§ 25.

O wypłacie wynagrodzeń za straty.

Wynagrodzenia za szkody od pogorzeli następujących w Królestwie Polskiem, płacone będą w mieście Warszawie, w siedzisku Towarzystwa. Wynagrodzenia zaś za szkody od pogorzeli, które się w Cesarstwie wydarzyły, wypłacane będą bądź przez agentów, bądź też przez bankierów Towarzystwa.

Odbierający wynagrodzenie udziela pokwitowanie z odbioru na formularzach przez Towarzystwo zaprowadzonych. Przy wypłacie wynagrodzenia odpowiedni dokument będzie albo skasowanym, albo też będzie na nim odnotowaną wysokość wypłaconego wynagrodzenia: — jedno lub drugie stosownie do położenia rzeczy i w zastosowaniu się do przepisów, jakie Ustawa Towarzystwa w tym względzie obejmuje. Koszta regulacji strat, gdyby jakie z upoważnienia Towarzystwa przez agenta były poniesione, winien będzie takowy likwidować Towarzystwu, przed uskutecznieniem wypłaty wynagrodzenia poszkodowanemu, o terminie której z nadсланego wezwania Towarzystwa, agent poweźmie wiadomość.

§ 26.

O pogorzelach które Towarzystwa nie dotyczą.

Ponieważ Towarzystwu wiele na tém zależy, ażeby było zawiadamianém o ilości pożarów zdarzających się

w pewnej okolicy, ajenci więc będą obowiązani zwracać uwagę na wszystkie bez wyjątku pożary w ich okręgu trafiające się i donosić Władzom Towarzystwa o wysokości szkód, równie jak o przyczynach pożarów, z nadmienieniem, jakie mianowicie Towarzystwa będą ewentualnie obowiązane poczynione przez pożar szkody wynagrodzić.

ROZDZIAŁ D. O PORZĄDKU PROWADZENIA INTERESÓW I KORRESPONDENCYI.

§ 27.

O korespondencyi.

Cała korespondencya Towarzystwa prowadzoną będzie sposobem biórowym, to jest tak, aby oddzielne akta stosownie do przedmiotu i natury każdego interesu formowane być mogły.

W każdej więc agenturze muszą być zaprowadzone następujące akta:

- a) Akta agentury.
- b) „ biegu interesów.
- c) „ ubezpieczeń.
- d) „ kassy i rachunków.
- e) „ strat od pogorzeli.

W każdy rodzaj aktów wszywane być winny listy Władz Towarzystwa w oryginałach, listy zaś agentów do Władz Towarzystwa w kopjach, jedne i drugie w porządku dat.

Zaleca się agentom, ażeby w swojej korespondencji z Władzami Towarzystwa, obok pożądaney jasności wyrażen, starali się o prostotę i zwięzłość, i opuszczali wszelkie szczegóły zbyteczne, do rzeczy nie należące.

Wszystkie doniesienia agentów, z wyjątkiem doniesień w przedmiocie strát od pogorzeli, do którychto ostatnich doniesień używane będą wprowadzone na ten cel formularze, winny być opatrzone na pierwszej stronie, w prawym wierzchnim jej rogu, bieżącym numerem kontroli, na wierzchnim zaś brzegu oznaczeniem akt do których się odnoszą, jak np.: „Korespondencya biegu interesów, Ajentura Kaliska.” Towarzystwo ze swęj strony postępować będzie w takiż sposób z listami swemi do agentów adresowanemi.

Jeżeli jedną i tą samą pocztą wyprawiane będą doniesienia do rozmaitych Akt się odnoszące, do każdego takiego doniesienia ma być użytą odrębna ćwiartka papieru, w wyżej podany sposób oznaczona. Do listów krótkich, dla oszczędzenia portoryi, używane będą ćwiartki a nie całe arkusze, z którychby jedna połowa niezapisaną pozostawała.

Do „Akt ajentury” wciągane będą pisma i dokumenty dotyczące urządzenia ajentury, osoby ajenta, zmiany tegoż, stosunków z Władzami krajowemi i t. p.

Wszelkie pomiędzy Towarzystwem i ajenturą wymieniane odezwy i zawiadomienia, odnoszące się do bieżących interesów, załączane będą do „Akt korespondencyi.”

Do „Akt ubezpieczeń” należec będą wszelkie odezwy i zawiadomienia, dotyczące zamierzanych ubezpie-

czeń, pożądanego może skasowania niektórych z nich, opisu miejscowości i budowli, zamierzanych lub dokonanych rewizyj interesów Agentury i t. p.

§ 28.

O ogólnych doniesieniach w przedmiocie ważniejszych wydarzeń, bezpośrednio Towarzystwa nie dotyczących.

Jest do życzenia, ażeby Towarzystwo było zawiadamianem o wszelkich wydarzeniach, w obrębie agentury przytrafiających się, które chociaż bezpośrednio Towarzystwa nie dotyczą, jednak na interes ubezpieczeń w ogóle wpływ wywierać mogą. Będzie więc obowiązkiem agentów zawiadamiać Towarzystwo o rozporządzeniach Władz, odnoszących się do ubezpieczeń w ogóle, o ważniejszych zjawiskach natury, o środkach przedsięwziętych przez instytucje współkonkurujące i o powodzeniu tych instytucji, o publicznych zarzutach lub podziękowaniach ze strony pogorzalców, o ulepszeniach pod względem urządzeń do gaszenia pożarów, o interesujących sprawach w przedmiocie podpalania i t. p.

§ 29.

O dzienniku agentury.

Do dziennika agentury i w odpowiednie jego rubryki, agent wnosić będzie wszelkie polisy, świadectwa prolongaty, pokwitowania z pobranych składek kilkoletnich ubezpieczeń, jako też z podwyższeniem premii połą-

czone akceptacye zmian, a to kolejną, podług bieżących numerów.

Numeracya akceptacyi zmian nie połączone z podwyższeniem premii, nie potrzebują być wnoszone pod oddzielną pozycją, ale winny być zamieszczane pod rubryką: „Uwagi,” obok numeru odpowiedniego dokumentu, z oznaczeniem treści akceptowanych zmian.

Ponieważ przeznaczeniem dziennika jest, aby w każdym czasie powziąć można było wyobrażenie i mieć ogólny obraz interesów agentury, więc nie należy wciągać do dziennika deklaracyi odesłanych do Towarzystwa, ale tylko gotowe już dokumenty Ubezpieczenia, po ich otrzymaniu przez agenturę.

Liczbę Dziennika tak w kolumnie summ ubezpieczanych, jak i w kolumnie składek, mają być dodawane na każdej stronnicy; powstałe ztąd summy na następną stronicę przenoszone, summy „z przeniesienia” do liczb następnej stronnicy dodawane, tak, aby z końcem każdego roku Dziennik zamykał się ogólnemi summami rocznemi.

§ 30.

O księdze rachunków bieżących.

Wszelkie przez Władze Towarzystwa agentowi nadesłane dokumenty wnoszą się w *Kredyt*, czyli na stronę „Ma” księgi rachunku bieżącego; dokumenty zaś odesłane do skasowania z summami składek i kosztów na nich oznaczonemi, wnoszone będą w *Debet*, czyli stronę „Winien” tejże księgi.

Prowizya przypadająca agentowi, jak również i wydatki przez niego na rachunek Towarzystwa poniesione, równie do księgi rachunku bieżącego wprowadzane będą, a to w tym celu, aby rzeczona księga przedstawiała zawsze wierny obraz stanu rachunków agenta z Towarzystwem. Z końcem każdego kwartału agent obowiązany będzie przysyłać Towarzystwu wyciąg rachunku bieżącego.

§ 31.

O księdze kassy.

W księgę kassową wciągane będą pobrane składki za ubezpieczenia i inne wpływy, jak również odesłane Władzom Towarzystwa fundusze, albo z jego zlecenia poczynione wypłaty.

§ 32.

O Rejestrze miejscowości.

Ażeby agent był zawsze w możności zdać sobie sprawę z wysokości summ, do jakich Towarzystwo przyjęło już ubezpieczenia w rozmaitych miejscowościach jego okręgu, lub też w oddzielnych częściach tych miejscowości, potrzeba koniecznie, ażeby wszystkie bieżące ubezpieczenia, przy nadejściu do agentury odpowiednich dokumentów, zaciągane były na oddzielnych kartach urzędzonego na ten cel rejestru miejscowości, a to podług miejsc, a w danym razie i podług ulic, do których takowe się stosują. Przytém dla każdej ulicy w wię-

kszych wsiach lub miastach przeznaczoną będzie odrębna karta rejestru, dla mniejszych zaś miejscowości równie jak dla miejscowości takich, o które lękać się należy, ażeby w razie pożaru i przy niepomysłnych okolicznościach, w większej swój części na raz pogorzeli nie uległy, używaną będzie również jedna tylko karta rejestru.

Dla miejscowości, których inspekcya przez Urzędników Towarzystwa dopełnioną została, i które na zasadzie dokonanej inspekcji na oddzielne ryzyka zostały podzielone, karty rejestru prowadzone będą nie podług ulic, ale podług oddzielnych *ryzyków*, z zastosowaniem się do instrukcji, która właściwym agentom w odpowiednim czasie udzieloną będzie.

§ 33.

O wiadomościach statystycznych.

Jeżeli deklaracya o ubezpieczenie dotyczy miejscowości dotąd jeszcze Towarzystwu nieznaney, wtedy obowiązkiem ajenta będzie nadesłać opis miejscowości na odpowiednim formularzu sporządzony. Opis dokonanym być ma przez odpowiedzi na pytania na tymże formularzu zamieszczone. Odpowiedzi te winny być ułożone ile możności przez samego ajenta, a w każdym razie przez osobę na zaufanie zasługującą.

Uwaga. Wszelkie książki i formularze w poprzedzających paragrafach wymienione, otrzymuje agent bezpłatnie od Władz Towarzystwa. Książki te i formularze, jak najmniej znajdujące się w ręku ajenta korespondencya To-

warzystwa, pozostają własnością Towarzystwa i przy przejściu zarządu agentury w inne ręce, winny być przez ajenta Towarzystwu zwrócone.

§ 34.

O kassie agentury.

Wszelka gotowizna przez ajenta na rachunek Towarzystwa pobierana jest nietykalną własnością tegoż Towarzystwa, ajentowi w depozyt powierzona, i w każdym czasie do rozporządzenia Towarzystwa u ajenta pozostająca.

Gotowizna ta zatem nie może być, pod żadnym pozorem, używana na osobiste interesa ajenta i winna być przechowywana jako odrębna Kassa, oddzielnie od gotowizny, własność osobistą ajenta stanowiącej.

Przy mianowaniu ajenta będą mu na piśmie wskazane termina, w których obowiązkiem jego będzie odsyłać Towarzystwu zasoby kassowe, i ajent stosować się winien do tych przepisów, które téż przez podpisanie oddzielnéj deklaracyi, ajent za obowiązujące dla siebie uznał.

§ 35.

O prowizyi na rzecz agentów.

Jako wynagrodzenie za trudy swoje, ajenci otrzymywać będą prowizyą od całkowitej summy, *netto* pobranéj tytułem składek od ubezpieczeń za ich pośrednictwem zawartych, a więc z potrąceniem wysokości ubezpieczeń

skasowanych. Wysokość téj prowizyi oznaczoną będzie w każdym pojedynczym wypadku, przy mianowaniu agentów i za porozumieniem z niemi.

Prowizya ta ma być jedyném wynagrodzeniem ajenta za zawiadywanie ajenturą i załatwianie interesów do niej przywiązanych. Nie wolno więc jest ajentom i surowo się niniejszém zakazuje żądać od osób ubezpieczających się wynagrodzenia od ubezpieczeń, w których oni pośredniczyli, bądź tytułem „opłat za przyjęcie,” „opłat na rzecz ajentury,” bądź téż pod jakimkolwiek bądź inném nazwiskiem, ani téż liczyć sobie prowizyi od summ wypłaconych tytułem wynagrodzenia za straty od pogorzeli.

§ 36.

O zwrocie kosztów.

Wszelkie listy i przesyłki przez pocztę ze strony agentów do Władz Towarzystwa, mają być frankowane. Władze Towarzystwa ze swéj strony opłacają również przesyłki swoje do agentów. Specyfikacya portoryi przez agentów wyłożonej, nadsyłaną będzie co miesiąc Władzom Towarzystwa do zakredytowania ajentowi, z wyjątkiem jednak portoryi wyłożonej w przedmiocie strat od pogorzeli, która w każdym pojedynczym wypadku pożaru osobno liczoną będzie. Towarzystwo nie zwraca kosztów portoryi od listów pomiędzy ajentem a publicznością wymienianych.

Istotne kosztą podróży przedsiębioranych przez agentów z polecenia Towarzystwa, lub za zgodą tegoż, będą

ajentom bonifikowane, a oprócz tego dostawać będą ajenci po rubli trzy dziennie tytułem dyjet. Likwidacya takowych kosztów, równie jak wszelkich innych wypłat przez ajenta na rachunek Towarzystwa uczynionych, nastąpić winna nie później jak w 4 tygodnie po ich uskutecznieniu, przyczém do likwidacyi winien ajent dołączyć właściwe dowody.

Ponieważ wynagrodzenie za poniesione koszta podróży, przedsiębranych w celu pozyskania ubezpieczeń, znajduje ajent w przypadającej mu prowizyi, przeto koszta te zwracane mu nie będą. Oprócz wyżej oznaczonego wynagrodzenia nie udziela również Towarzystwo ajentom żadnej bonifikacyi za stratę czasu lub zaniedbanie własnych interesów.

§ 37.

O rewizyi agentury i inspekcyi ubezpieczeń.

Towarzystwo będzie miało o tém staranie, ażeby rozmaite agentury odwiedzane były przez urzędników Towarzystwa, częścią dla obejrzenia miejscowości i pojedynczych zakładów, częścią téż dla osobistego poznania się z panami ajentami i porozumienia z nimi w przedmiocie interesów. Urzędnicy ci na mocy odrębnego pełnomocnictwa, które dla legitymowania się zawsze przy sobie mieć winni, upoważnieni będą do rewizyi agentury, do rozpatrywania rachunkowości, do przyjmowania za pokwitowaniem gotowizny w kassie agentury znajdującój się, do inspekcyi zawartych ubezpieczeń, i w ogóle do skontrolowania całej działalności ajenta.

W ten bowiem sposób Władze Towarzystwa będą mogły: z jednej strony być zawiadomione o dobrém prowadzeniu interesu, z drugiej zaś strony, zaradzić złemu, gdyby się takowe okazało.

§ 38.

O pojęciu ryzyka.

Pod wyrażeniem „jedno ryzyko” rozumie się taką grupą ubezpieczeń, która, o ile się przewidzieć daje, może być w danym razie dotkniętą przez jeden i ten sam pożar,—od sąsiedniej zaś grupy łącznych lub zależnych od siebie ubezpieczeń, tak jest oddzieloną, że podług wszelkiego prawdopodobieństwa, działanie pożaru na nią ograniczyćby się powinno, bez przeniesienia się na sąsiednią grupę ubezpieczeń.

Ryzyka uważają się za bezpiecznie rozdzielone:

1. Przez brandmury odpowiedniej grubości, wystające po nad dachy graniczących z sobą nieruchomości i nie posiadające otworów;
2. przez wolne przestrzenie odpowiedniej wielkości;
3. w pewnych razach, przez murowane szczytowe ściany.

WARSZAWSKIE

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ OD OGNIĄ.

DEKLARACYA.

Powierzoną mi przez **Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń od Ognia**, Agenturę tegoż Towarzystwa na miasto . . . i powiat . . . przyjąłem pod warunkami określonymi w nominacyi Dyrekcyi z dnia . . . Nr. . . . Instrukcyą dla Agentów przepisaną i Taryfę opłat premii otrzymałem i najuroczyściej obowiązuję się zastosować do takowych w moich czynnościach, poddając się pod wszelkie w nich zawarte przepisy i obowiązki na Agentów włożone. Obowiązuję się, tak Instrukcyą jak i Taryfę opłat premii i wszelkie należące do tychże dodatkowe papiery i cyrkularze, starannie przechowywać i nikomu, a w żadnym razie konkurentom Towarzystwa, takowych ani pokazywać, ani komunikować.

Obowiązuję się również, w razie jeżeli przestane być agentem Towarzystwa, oddać w całości Towarzystwu, lub jego pełnomocnikowi, wszelkie dotyczące prowadzenia interesu Towarzystwa korespondencye, papiery, druki, jak również wszystkie księgi, a to bezzwło-

cznie po wydaniu do mnie przez Towarzystwo, lub jego pełnomocnika, wezwania pod tym względem.

W razie zaś niezastosowania się do takowego wezwania, obowiązuję się zapłacić po Rubli srebrem . . . za każdy dzień opóźnienia, a oprócz tego odpowiadać będę za wszelkie szkody przez to Towarzystwu zrządzone. Nakładem, najwyraźniej obowiązuję się, Kasę Ajen-tury, jako powierzoną mi w depozyt własność Towarzystwa trzymać oddzielnie od innych funduszków i nie obrać jej ani na własny, ani na jakibądź inny użytek, i zarządzać nią wedle rozporządzeń **Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń**, przechowując ją starannie, w bezpiecznym miejscu, w osobnym zachowaniu, z napisem „**Fundusze Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń.**” Oprócz tego ile razy fundusz w gotowiźnie dojdzie do wysokości Rubli . . . natychmiast takowe obowiązany jestem odesłać do . . . w każdym razie, w końcu każdego . . . zebrane fundusze odesłać obowiązany jestem do . . .

Stosownie do zastrzeżenia Dyrekcyi Towarzystwa, w każdej chwili na decyzją Dyrekcyi złożyć będę gotów obowiązki Ajenta, bez żądania jakichbądź objaśnień i bez żadnej z tego tytułu do Dyrekcyi Towarzystwa pretensyi.

. dnia . . . 18 . . .

WARSZAWSKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ OD OGNI

DO

Panów Agentów Towarzystwa.

Niektórzy z Panów Agentów odnieśli się do Towarzystwa z żądaniem objaśnienia różnych kwestyj, wydarzających się przy wykonywaniu czynności. Z tego powodu Towarzystwo podaje do wiadomości PP. Agentów co następuje:

A. Ubezpieczenia Rolnicze.

1. W uzupełnieniu osobnej Taryfy dla ubezpieczeń rolniczych, przy końcu ogólnej Taryfy zamieszczonej, Towarzystwo postanowiło:

Dla ubezpieczeń ruchomości znajdujących się w budynkach, należących podług ogólnej Taryfy do klasy III budowli, oznacza się premia 8‰ normalna, a 6‰ najniższa; dla ubezpieczeń zaś ruchomości mieszczących się w budynkach podług ogólnej Taryfy do klasy V-tęj budowli należących, oznacza się premia 12‰, normalna i 9‰ najniższa.

2. Dla ubezpieczeń zapasów zboża, słomy i paszy pod gołym niebem złożonych i należycie od wszelkich budynków oddalonych, to jest, jeżeli według wszelkiego prawdopodobieństwa przypuszczać można, że pożar w budynkach powstały, ograniczając się na tychże, na sterty się nieprzeniesie, — premią normalną roczną będzie 17½‰, najniższą zaś 12½‰.

W przeciwnym razie, jeśli sterty ze zbożem, słomą lub sianem znajdują się w tak bliskiej odległości od budynków słomą krytych, że razem z temi ostatniemi zniszczeniu ulegć mogą: wtedy od nich przynajmniej tę samą premię obliczać należy, jakaby od ruchomości w tychże budynkach pomieszczonych przypadła, jeżeliby premia od tychże budynków przypadająca, wyższą była od téj, jakiej sterty podlegają.

Przy ubezpieczeniach rolniczych w ogóle pozostawiono panom Agentom możność układania się z ubezpieczonymi co do wysokości summ na własne ich ryzyko zostawić się mających, w granicach między 10% a 25% ogólnej wartości. Dla ubezpieczeń jednak zapasów zboża, słomy lub paszy pod gołym niebem złożonych, udział właścicieli w ubezpieczeniu na własne ryzyko, oznacza się stale na 25% ogólnej wartości.

3. Na ubezpieczanie inwentarzy żywych w całej ich wartości, bez zostawiania pewnego procentu na własne ryzyko właścicieli, jeżeli ci ostatni tego życzyć sobie będą, Towarzystwo chętnie zezwala.

4. O ile to przeprowadzonym być może, Towarzystwo życzyłoby sobie, aby sprzęty domowe, pościel, odzież, bielizna i t. p. ruchomości właścicieli, do ubezpieczeń rolniczych zawsze dołączane były. W każdym zaś razie za zasadę przyjąć należy, żeby inwentarz żywy pod ubezpieczenie był podciągnięty, ponieważ przyjmowanie samych krescencyi z wyłączeniem wszystkich innych ruchomości, dla Towarzystwa wcale nie jest pożądanem.

5. Przy oznaczaniu premij dla ruchomości znajdujących się w zabudowaniach różnej konstrukcyi i różnego pokrycia, ściśle stosować się należy do wskazówek w § 2 do 5 „Ogólnych zasad do stosowania Taryfy” zawartych (str. 30 do 31 Taryfy). Należy więc od wszystkich przedmiotów ubezpieczenia, czy to będą ruchomości, czy sprzęty domowe, bydło lub zboże, albo jedną i tę samą premią obliczać, a to taką, jaka od budynku najmniej ogniotrwale zbudowanego i pokrytego przypada, albo w razie gdy budynki dostatecznie od siebie są oddalone, odpowiednią przecięciową premią dla wszystkich przedmiotów ubezpieczenia.

Zwykle bowiem wszystkie przedmioty ubezpieczeniem rolniczym objęte, równemu niebezpieczeństwu ulegają.

6. Jakkolwiek dla Towarzystwa zawsze będzie najkorzystniejszem, jeżeli summy przy początku zadeklarowane przez cały ciąg trwania ubezpieczenia niezmiennymi pozostaną; jednakże celem ułatwienia Panom Agentom w zyskiwaniu ubezpieczeń i rozszerzaniu swych stosunków pomiędzy obywatelami, Towarzystwo zgadza się na przyjmowanie do ubezpieczenia krescencyi w wysokości zmiennej na rozmaite peryody roku, o których czas trwania Panowie Agenci w każdym pojedynczym wypadku porozumią się z ubezpieczonymi.

Można tedy będzie ubezpieczać krescencye, na podstawie np. następującej deklaracyi:

na czas od $\frac{13}{12}$ do $\frac{13}{3}$, 100 kóp pszenicy po 10 rsr. Rsr. 1000.

„ „ $\frac{13}{3}$ „ $\frac{13}{6}$, 50 „ „ „ 10 „ „ 500.

„ „ $\frac{13}{6}$ „ $\frac{13}{3}$, 10 „ „ „ 10 „ „ 100. }

„ „ „ „ „ i 20 „ słomy (od „ 5 „ „ 100.)
pszenicy)

„ „ $\frac{13}{3}$ „ $\frac{13}{12}$ 15 „ dtto „ 5 „ „ 75.

W powyższym przykładzie trzymiesięczne peryody ubezpieczeń przyjęte zostały, co jednakże wcale za zasadę służyć nie będzie: przeciwnie, jak to już wyżej powiedziano, w każdym pojedynczym wypadku oznaczanie tych peryodów pozostawia się porozumieniu Panów Agentów z ubezpieczonym.

Rozumie się samo przez się, że warunek przyjęcia 10 do 25% ogólnej summy ubezpieczenia na własne ryzyko, w zasadzie dla wszystkich ubezpieczeń obowiązujący, przy ubezpieczeniach w powyższy sposób przyjmowanych pozostaje w swój mocy.

Dla większego jeszcze ułatwienia ziemianom przystąpienia do ubezpieczenia, od takich ubezpieczeń w wysokościach zmiennych obliczana będzie premia w stosunku rocznym, bez doliczania przewyżki Taryfą na krótsze terminu postanowionej.

7. Celem ułatwienia ziemianom w uiszczaniu składek, Towarzystwo zgadza się, aby takowe, gdy ubezpieczony tego zażąda, w dwóch ratach półrocznych wnoszone były, a mianowicie: pierwsza przy początku roku ubezpieczenia, druga zaś z upływem pierwszych sześciu miesięcy jego trwania.

Dla pobierania tych drugich rat, nadsyłane będą Panom Ajentom we właściwym czasie, na następny miesiąc, odpowiednie kwity. Towarzystwo jednak zwraca uwagę, że każde ubezpieczenie staje się obowiązującym dopiero wtedy, gdy składka za takowe przypadająca uiszczoną zostanie. Obowiązkiem przeto Panów Ajentów będzie, ostrzegać ubezpieczonych przy początku ubezpieczenia o konieczności regularnego wykupu pomienionych kwitów, przez uiszczenie we właściwym czasie téj drugiej raty.

Pierwsza półroczna rata równać się winna zobowiązaniu, jakie Towarzystwo przez pierwsze 6 miesięcy względem ubezpieczonego przyjmuje, w żadnym zaś razie nie może wynosić mniej jak połowę całej rocznej składki.

8. Tak zwanych ciągłych ubezpieczeń, dotąd przez byłą Dyrekcyą Rządową Ubezpieczeń praktykowanych, Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń od Ognia, nie będąc władzą Rządową, lecz Instytucyą prywatną — z przychynu swego wewnętrznego urządzenia i zasad postępowania, również jak żadne z prywatnych Ubezpieczeń od Ognia zaprowadzić nie może. Wszelako, ubezpieczeni w Warszawskiem Towarzystwie mogą sobie zapewnić także same korzyści, jakie z ciągłym ubezpieczeniem Rządowym połączone być mogły, a to przez zawieranie ubezpieczeń na kilka lat od razu, z opłatą składek roczną lub półroczną.

9. W razie pogorzeł, wartość spalonych krescencyj obliczy się podług cen targowych. Rozumie się jednak, że wynagrodzenie w żadnym razie przewyższać nie może summy ubezpieczenia na peryod, w którym pożar się wydarzył, przypadającej, ponieważ summa ta stanowi ostateczną granicę wynagrodzenia Ustawą Towarzystwa zapewnionego.

Towarzystwo, zaprowadzając powyższe ważne ułatwienia dla publiczności ziemiańskiej, spodziewa się od niej tém życzliwszego przyjęcia, zwłaszcza, że takowe ze znacznemi materyalnemi stratami dla Towarzystwa są połączone. Na PP. Ajentach zaś Towarzystwo polega z zaufaniem, że zawsze starać się będą o pobieranie składek na podstawie normalnych premij obliczonych.

B. Świadcstwa Tymczasowe.

Kilku z pomiędzy PP. Ajentów wystąpiło z żądaniem, aby im udzielone było prawo wydawania świadectw tymczasowych i uczynili to odwołując się do § 16 Instrukcyi, gdzie powiedzianem jest, że Towarzystwo niektórym Ajentom rzeczone prawo udzielać będzie.

Dla uniknienia w tym względzie wszelkich nieporozumień, Towarzystwo oświadcza, że ustęp pomieniony w Instrukcyi odnosi się wyłącznie do Ajentów Towarzystwa w Cesarstwie Rossyjskiem, i że żaden z PP. Ajentów w Królestwie Polskiem dotąd do wydawania świadectw tymczasowych nie został upoważnionym, — zresztą Towarzystwo nie widzi wcale przyczyny czynienia na czyjąkolwiek korzyść wyjątków w tym względzie, ponieważ siedzisko Towarzystwa jest w Warszawie i tym sposobem bezpośrednie wydawanie Polis na całe Królestwo Polskie jest możliwem.

C. Ubezpieczenia Nieruchomości.

Kilkakrotnie zapytywano, czy Towarzystwo od 1 (13) Grudnia r. b. przyjmować będzie ubezpieczenia nieruchomości? W odpowiedzi na to zawiadamia się, że stosownie do ogłoszonego niedawno rozporządzenia Rządowego, przepisy dotąd przy ubezpieczaniu nieruchomości obowiązujące, pozostają w swój mocy do końca 1871 roku.

We właściwym czasie Panowie Ajenci zawiadomieni zostaną o treści pomienionego rozporządzenia, o ile takowe w związku z ich czynnością pozostaje, i zarazem otrzymają szczegółową Instrukcyą co do sposobu postępowania przy ubezpieczaniu nieruchomości.

D. Zakres działań Panów Agentów.

Również zapytywali nieraz PP. Ajenci, czy wolno im przekraczać granicę własnego okręgu i przyjmować ubezpieczenia po za obrębem swych Agentur, bądź z powodu osobistych ścisłych stosunków z interesantami w obcym okręgu zamieszkałymi, bądź z powodu, że miejsce zamieszkania sąsiedniego Ajenta bywa przez pewną liczbę mieszkańców więcej uczęszczanem, aniżeli miejsce zamieszkania właściwego Ajenta. Powołując się na § 6 Instrukcyi dla PP. Agentów zaznaczamy tutaj powtórnie, że przekraczanie własnego okręgu PP. Agentom jest dozwolonem, kiedy uzyskanie jakiegoś ubezpieczenia zkadinał pożądanego zawisłóm jest od osobistego pośrednictwa Ajenta, lub kiedy bez jego pośrednictwa ubezpieczenie w mowie będące miało by się dostać konkurencyi z pominięciem Warszawskiego Towarzystwa. Wreszcie, Towarzystwo spodziewa się od PP. Agentów, że w postępowaniu względem siebie, wzajemne dobro na uwadze będą mieli, ponieważ konkurencya PP. Agentów wcale nie odpowiada zamiarom Towarzystwa i dla pomyślnego rozwoju jego działań korzystną być nie może.

W końcu Towarzystwo wzywa tych PP. Agentów, którzy dotychczas kaucyi jeszcze nie złożyli, o spieszne uregulowanie takowej w sposobie, na jaki Towarzystwo się zgodziło.

Warszawa, dnia 26 Października 1870 roku.

Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń od Ognia.

Zarządzający Interesami Towarzystwa

G. Mette.

WARSZAWSKIE
TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ OD OGNI

DO

Panów Agentów Towarzystwa.

W odpowiedzi na liczne zapytania ze strony PP. Agentów w przedmiocie ubezpieczeń rolniczych, Towarzystwo udziela niniejszém następujące wyjaśnienia:

Aby ułatwić tak PP. Agentom, jak i publiczności zawieranie ubezpieczeń rolniczych, Towarzystwo zezwala, aby PP. Agenci likwidowali publiczności koszta podróży, przy przyjmowaniu ubezpieczeń po za obrębem miejsca swego zamieszkania poniesione, jeżeli przedsięwzją podróż na żądanie właścicieli ziemskich; żądaniom zaś przybycia na miejsce, PP. Agenci, o ile można, jak najrychlej zadosyć uczynić powinni.

Zbyteczném zdaje się jest dodawać, że ile razy właściciele ziemscy dla złożenia deklaracji o ubezpieczenie do miejsca zamieszkania Agenta przybędą, tenże nie ma prawa żądać jakiegobądź od nich wynagrodzenia.

Dla zawiadomienia publiczności o tém ułatwieniu, niniejsze postanowienie Dyrekcyi, o którém już listownie PP. Agenci zawiadomieni byli, w pismach publicznych ogłoszóm zostało.

Z nadesłanych dotąd przez PP. Agentów deklaracyj o ubezpieczenie ruchomości wiejskich i z zapytań jakie w tym przedmiocie od czasu do czasu nadchodzą, przekonywa się Towarzystwo, że nie wszyscy PP. Agenci dokładnie zrozumieli przepisy wydane przed kilku tygodniami, zamieszczone w Cyrkularzu Nr. 1. Niniejszy Cyrkularz ma na celu wyjaśnić dokładnie te punkta, które do wątpliwości powód nastreczyły.

1. Dla ocenienia miejscowości, w której ubezpieczenie ma być przyjętém i dla dokładnego przekonania się, czy proponowana premia jest odpowiednią, konieczném jest, aby dołączone do deklaracyj plany sytuacyjne w ten sposób były wykonane, aby dawały Towarzystwu jasny obraz przyjąć się mającego ubezpieczenia.

Towarzystwo nie wymaga wcale artystycznie kolorowanych rysunków, lecz żąda tylko prostych, atramentem nakreślonych szkiców, z oznaczeniem rodzaju konstrukcyi i pokrycia budynków, oraz odległości jednych od drugich. Dla większej zaś jasności i łatwiejszego oryentowania się, konieczném jest, aby rodzaj konstrukcyi i pokrycia był opisany nie na samym rysunku każdego budynku, lecz obok rysunku budynków albo oznaczony liczbami rzymskimi podług wskazówek Instrukcyi (§ 12), lub téż aby był opisany w osobném szczegółowém wyjaśnieniu. Odległość zaś budynków od siebie, najlepiej oznaczać przez wpisanie na rysunku w wolnej przestrzeni między nimi liczby łokci polskich, o którą są od siebie oddalone.

2. Bardzo często się zdarza, że PP. Agenci od przedmiotów w budynkach różnej konstrukcyi i różnego pokrycia pomieszczonych, gdy takowe tuż obok siebie są położone lub stosunkowo nie wiele oddalone, rozmaite premie proponują, chociaż bez żadnej wątpliwości budynki w mowie będące na jednakowe niebezpieczeństwo są narażone. Tak na przykład niewątpliwie niewłaściwém jest, jeżeli za przedmioty w budynku klasy IV pomieszczone, liczoną jest premia 10‰, gdy budynek ten tylko o 10 łokci jest oddalonym od budynku, do klasy VII należącego, za który premia 17½‰ jest oznaczoną, — gdyż w razie pożaru oba budynki jednocześnie prawdopodobnie zniszczoneby zostały. Ztąd wypada, że w przytoczonym przykładzie za przedmioty w obydwóch budynkach pomieszczone, powinna być naznaczoną premia 17½‰, która przy szczególnie sprzyjających warunkach mogłaby może być obniżoną na 15‰, jako na premią dla obydwóch budynków przecięciową.

Od przedmiotów pomieszczonych w budynkach różnej konstrukcyi i pokrycia, wtedy tylko różne premie mogą być oznaczane, jeżeli budynki miękko kryte są od siebie oddzielone przestrzeniami wolnemi, niezabudowanemi, przynajmniej 50 łokci wynoszącemi, budynki zaś pod twardém pokryciem, przynajmniej na 20 łokci naokoło, wolnemi przestrzeniami od poprzednich są przedzielone.

Jeżeli tego rodzaju budynki w mniejszej od siebie odległości są położone, wtedy za przedmioty w nich znajdujące się należy oznaczyć albo taką premię, jaka według Tarify od najniebezpieczniejszego budynku przypada, albo przynajmniej odpowiednią premię przecięciową, taką jednak, któraby do téj wyższej premii najwięcej była zbliżoną.

3. Samo przez się rozumie się, że za podstawę przy obliczaniu premij przecięciowych nie można brać saméj tylko liczby budynków w danéj posiadłości znajdujących się, jak to niektórzy z PP. Agentów czynili, ale należy głównie zwracać uwagę na wartość przedmiotów w nich pomieszczonych.

Wzemy na przykład, że w jednym majątku znajdują się cztery budynki A. B. C. D., z których A. do II-jej klasy budowl, B. do III-jej, C. do IV-jej, budynek zaś D. do VII-jej klasy budowl należy; przypuśćmy dalej, że te budynki są od siebie oddzielone przestrzeniami wolnemi, niezabudowanemi, należytej wielkości, tak, że dla każdego budynku oddzielną premię ustanowić można,—wtedy obliczenie premii przecięciowej w ten sposób:

A.	po	4 ⁰ / ₁₀₀
B.	„	7 ⁰ / ₁₀₀
C.	„	10 ⁰ / ₁₀₀
D.	„	18 ⁰ / ₁₀₀

od czterech budynków razem 39⁰/₁₀₀ i podzieliwszy to przez 4, a więc $39:4=9\frac{3}{4}$, byłoby zupełnie fałszywem.

Dla osiągnięcia prawdziwego rezultatu, należy się przekonać, jakie summy w każdym zabudowaniu zosobna do ubezpieczenia przypadają, a jeżeli stwierdzonem będzie, że zwykle w budynku A. znajduje się przedmiotów na rs. 1,000, w budynku B. na rs. 2,000, w budynku C. na rs. 3,000, w budynku D. na rs. 4,000, wtedy premię przecięciową w ten sposób obliczać trzeba:

A.	obejmuje	rs. 1,000	po	4 ⁰ / ₁₀₀	—	rs.	4
B.	„	„ 2,000	„	7 ⁰ / ₁₀₀	—	„	14
C.	„	„ 3,000	„	10 ⁰ / ₁₀₀	—	„	30
D.	„	„ 4,000	„	18 ⁰ / ₁₀₀	—	„	72

A zatem od summy rs. 10,000 przypada składki rs. 120, czyli od tysiąca rubli, rubli dwaście, a zatem 12⁰/₁₀₀ będzie właściwą premią przecięciową.

4. Jakkolwiek w Cykularzu Nr 1 Towarzystwo wyraźny nacisk położyło na to, że ubezpieczenie samych krescency bez inwentarza żywego, wcale nie jest pożądanem; przecież były zdarzenia, że nadsyłane deklaracje tylko krescencyą bez inwentarza, albo też krescencyą i same owce obejmowały. Tymczasem premie rolne w tej myśli ustanowione zostały, że wszystkie ruchomości jednego majątku, a więc i inwentarze żywe do ubezpieczenia podawane będą, co zresztą dla samego bezpieczeństwa interesu Towarzystwa jest koniecznem. Jeżeli bowiem Towarzystwo pragnie przyjąć równy udział w ubezpieczeniu wszystkich ruchomości w ogóle, to dzieje się to dla tej słusznej i sprawiedliwej przyczyny, aby przyjmowaniem takich tylko przedmiotów, które przez ogień łatwo mogą być zniszczone, lub do ratowania są trudne, nie było narażonem na zbyt wielkie straty, które w razie pożaru na wsiach zwykle do znacznej wysokości dochodzą. Dlatego Towarzystwo uprasza niniejszem PP. Agentów powtórnie, o układanie deklaracji w sposób powyżej opisany, nadmienając przytém, że włączanie do deklaracji samych tylko owiec, życzeniu Towarzystwa nie odpowiada, ponieważ z doświadczenia wiadomo, że ta część inwentarza w razie pożaru bardzo trudno, albo nawet wcale uratowaną być nie może. Przytém Towarzystwo zwraca uwagę PP. Agentów na tę okoliczność, że zupełnie zgadza się na to, aby inwentarze żywe w całkowitej wartości do ubezpieczenia deklarowane były, a jedynie z wartości krescencyi, część takowej na własne ryzyko ubezpieczonych pozostawioną była.

5. Niektórzy z PP. Agentów zadają sobie niepotrzebne trudy przez szczegółowe wyliczanie w deklaracjach, jaka część summy ubezpieczenia na krescencyą przypadająca, przypada na ziarno, a jaka na słomę. Ta drobiazgowość jest z tego powodu zbyteczną, że wartość każdego gatunku zboża po jego wymłóceniu bez potrzeby osobnego w tej mierze zawiadomienia, w odpowiednim stosunku na ziarno i słomę się rozdziela, i że nawet w tym razie, gdy wszystko ziarno zużyte lub sprzedane będzie i tylko zapasy słomy pozostaną, słoma ta jako pozostałość po zadeklarowanych snopach za należycie ubezpieczoną uważaną będzie.

6. Towarzystwo przystaje również i na to, aby obywatele, jeżeli sobie tego życzyć będą, oddzielnie owce bez wełny, a oddzielnie wełnę na owcach, w osobnych wartościach do ubezpieczenia podawali. W takim atoli razie zechcą PP. Ajenci w deklaracjach odpowiednią uwagę zamieścić i summy wzmiankowane osobno wymienić. Jeżeli, jak to już w niektórych razach miało miejsce, objawionem będzie przez ubezpieczającego się życzenie ubezpieczenia wełny w zmiennej wartości, stosownie do różnych peryodów czasu, Towarzystwo na to się zgadza, a skoro tylko w deklaracji życzenie to wyrażonem zostanie, przecięciowa premia za ubezpieczenie wełny obliczoną będzie.

7. Wielu z PP. Agentów zażądało osobnych formularzy na ubezpieczenia rolnicze, ze stopniowym ubytkiem krescencyi.

Takich formularzy Towarzystwo nie posiada, i uważa je za zupełnie zbyteczne. PP. Ajenci mogą z łatwością, jak to już przez niektórych z nich praktykowanem było, oznaczać ubytek krescencyi przez zapewnianie dotychczasowych formularzy (Deklaracya Nr. 3) w sposób następujący:

Naprzekład:

20 kóp pszenicy	po rs. 15	Rs. 300	} po 15 ^o / ₁₀₀
40 „ żyta	„ „ 12	„ 480	
20 „ jęczmienia	„ „ 10	„ 200	
10 „ owsa	„ „ 6	„ 60	
20 fur grochu	„ „ 15	„ 30	
Razem rs. 1,340,			

Z tego ma być ubezpieczonem:

Od $\frac{11}{8}$ s do $\frac{13}{11}$	— $\frac{4}{4}$ —	rs. 1,340	} z pozostawieniem 20 ^o / ₁₀₀ na własne ryzyko.
„ $\frac{13}{11}$ „ „ $\frac{13}{2}$	— $\frac{3}{4}$ —	„ 1,005	
„ $\frac{13}{2}$ „ „ $\frac{13}{5}$	— $\frac{1}{2}$ —	„ 670	
„ $\frac{13}{5}$ „ „ $\frac{13}{8}$	— $\frac{1}{4}$ —	„ 335	
Razem rs. 3,450			

Z tej ogólnej summy obliczoną zostanie w tym razie przecięciowa rs. 862 $\frac{1}{2}$ i od niej składka w stosunku premii 15°/₁₀₀ obrachowaną będzie.

Co się tyczy zapasów paszy, należy ich ubytek w ten sam sposób rozłożyć, a Towarzystwo na tej podstawie również przecięciową składkę obliczy.

8. Chociaż Towarzystwo przez zaprowadzenie Cyrkularzem Nr. 1 ubezpieczeń ze stopniowem zmniejszaniem się wartości krescencyj zaraz po ukończeniu żniwa do ubezpieczenia zadeklarowanych, premie dla ubezpieczeń rolnych Taryfą postanowione, znakomicie obniżyło; to przecież niektórzy z PP. Agentów i to mianowicie ci, którzy dotąd ani jednej deklaracji wiejskiej nie nadesłali, uskarżają się na to, że premie Warszawskiego Towarzystwa wyższe są od premij konkurujących Towarzystw. Skargi te są zupełnie bezzasadne. Właśnie przez to, że Warszawskie Towarzystwo na stopniowe zmniejszanie wartości w ciągu jednego roku ubezpieczenia zezwala i na podstawie tego zmniejszania przecięciową składkę oblicza, premie tak zostały obniżone, że Towarzystwo przypuszczać musi, iż PP. Agentom, którzy z podobnymi skargami występują, istota korzyści tego stopniowego ubezpieczenia zupełnie jasną nie jest.

Przypuśćmy wypadek najniekorzystniejszy dla ubezpieczenia, jeżeli zadeklarowane ruchomości pomieszczone są w zabudowaniach wyłącznie drewnianych pod miękkim pokryciem, tak, że premią przecięciową na 17 $\frac{1}{2}$ ^o/₁₀₀ oznaczyć trzeba.

W takim razie:

Od summy ubezpieczenia rs. 1,000 za inwentarz żywy i martwy
 „ „ „ 4,000 za krescencją, która ma być ubezpieczoną w sposobie na przykładzie pod poz. 7 podanym, to jest w wartości zmniejszającej się co kwartał o $\frac{1}{4}$, składka winna być obliczoną:

Za inwentarz żywy i martwy rs. 1,000 po 17 $\frac{1}{2}$ ^o/₁₀₀ rs. 17—50

Za krescencją:

przez $\frac{1}{4}$ roku rs.	4,000
$\frac{1}{4}$ „ „	3,000
$\frac{1}{4}$ „ „	2,000
$\frac{1}{4}$ „ „	1,000

Razem rs. 10,000 albo przecięciowo rs. 2,500

po 17 $\frac{1}{2}$ ^o/₁₀₀ „ 43—75

cała składka rs. 61—25

która od najwyższej summy ubezpieczenia rs. 5,000 obliczona, wyda stopę premii 12 $\frac{1}{3}$ ^o/₁₀₀.

Jeżeli budynki danej miejscowości do niższej klasy budowl należą, wtedy naturalnie premia rzeczywiście do obliczenia przypadająca, w stosunku do pierwotnej premii mogłaby na 7 $\frac{1}{2}$ ^o/₁₀₀—8°/₁₀₀ być obniżoną.

9. Towarzystwo przytem zwraca szczególniejszą uwagę PP. Agentów na to, że od summ, które się na własne ryzyko ubezpieczonych stracają, premia się nie oblicza. Towarzystwo pobiera składki jedynie od tych summ, które rzeczywiście do ubezpieczenia podane zostały i których wypłatę w razie spalenia się ubezpieczonych wartości, zagwarantowało.

Tym sposobem każdemu z ubezpieczających się dana jest możność, przez przyjęcie większej summy na własne ryzyko, przypadającą składkę stosunkowo zmniejszyć.

10. Ustępstwo zrobione przez Towarzystwo w Cyrkularzu N. 1, że składki od ubezpieczeń rolnych mogą być w dwóch półrocznych ratach opłacane, niektórzy z PP. Agentów w ten sposób sobie wytłumaczyli, że każda półroczna rata ma wyrównywać połowie rocznej składki. Tymczasem w powołanym Cyrkularzu wyraźnie powiedziano, że wysokość pierwszej raty odpowiadać winna zobowiązaniu, jakie Towarzystwo w pierwszym półroczu na siebie przyjęło.

Z natury rzeczy wynika, że pierwsza rata nie może wynosić połowy rocznej składki w takim razie, jeżeli Towarzystwo w ciągu pierwszych sześciu miesięcy roku ubezpieczenia, może być narażonem na zapłacenie wynagrodzenia za większą połowę ubezpieczonych przedmiotów.

Przypuśćmy, że ubezpieczenie zawartem zostało w sposób pod pozyc. 7 wykazany, że wartość krescencyi zacząwszy od 13 Sierpnia zmniejsza się kwartalnie o $\frac{1}{4}$ zadeklarowanej summy. W takim razie Towarzystwo na wypadek pogorzełi podczas trzech miesięcy od 13 Listopada do 13 Lutego może być narażonem na zapłacenie $\frac{3}{4}$ ogólnej summy ubezpieczenia. Dlatego słuszną i sprawiedliwą jest rzeczą, aby Towarzystwo za pierwsze 6 miesięcy (od 13 Grudnia do 13 Czerwca) $\frac{3}{4}$ rocznej składki pobrało.

Jeżeli np. roczna składka rs. 500 rozpada się w ten sposób: że część za inwentarz żywy i martwy przypadająca wynosi rs. 100, a za krescencyą wynosi rs. 400, wtedy raty rozdzielone być winny jak następuje:

1 Rata	za inwentarze połowa	100 rs.	50	
	„ krescencyą $\frac{3}{4}$	400 „	300	rs. 350
2 Rata	za inwentarze połowa	100 rs.	50	
	„ krescencyą $\frac{1}{4}$	400 „	100	rs. 150
co razem czyni roczną premią, jak wyżej rs. 500.				

11. Co się tyczy utyskiwań na konkurencyą Towarzystw już istniejących, albo w przyszłości zawiązać się mogących, a na wzajemności opartych, Towarzystwo odpowiada PP. Agentom wezwaniem, aby wytłumaczyli publiczności w Ich okęgach zamieszkałej, która jest w zamiarze do ubezpieczenia przystąpić, iż Towarzystwa ubezpieczeń na wzajemności oparte zupełnej pewności nigdy dać nie są w stanie, z powodu że nie mają kapitału zakładowego, ani żadnych innych znaczniejszych rozporządzalnych funduszów; że tym sposobem wypłata wynagrodzenia za straty, od mniej lub więcej regularnego wnoszenia składek, albo możliwych opłat dodatkowych jest zawisłą, zwłaszcza, że opłaty wspomniane składać musi stosunkowo bardzo wielka liczba osób, których stan majątkowy z natury rzeczy jest bardzo różnym.

Przykrą jest rzeczą dla zabiegliwego ojca rodziny, jeżeli nie może ułożyć sobie stałego etatu wydatków na utrzymanie domu, co roku się powtarzających. W podobnem położeniu jest obywatel we wzajemnem Towarzystwie ubezpieczony, gdyż wysokość opłacanych przez niego składek zależną jest od mniejszej lub większej ilości pożarów, które w ciągu roku rachunkowego miały miejsce, a to z tej przyczyny, iż tutaj jeden za wszystkich i wszyscy za jednego stratę ponoszą. Może się też zdarzyć wypadek, że w roku obfitym w pożary, ubezpieczeni zamiast zyskania przyrzeczonej dywidendy, o której wzajemne Towarzystwa chętnie i szumnie głoszą, wezwani będą o uiszczenie składek dodatkowych, których wysokość nigdy przewidzianą być nie może.

12. Bardzo często się zdarza, że PP. Ajenci żądają dla jednej posiadłości stosunkowo nazbyt wielkiej liczby znaków, czasami nawet po jednym na każdy pojedynczy budynek.

Towarzystwo zwraca niniejszém uwagę PP. Agentów na tę okoliczność, że ponieważ znaki te wydawane są bezpłatnie, przeto w ciągu jednego roku Towarzystwo na znaczne wydatki jest narażonem, i dlatego uprasza, aby PP. Ajenci nie przeznaczali większej liczby znaków, aniżeli rzeczywiście potrzeba na oznaczenie, że przedmioty znajdujące się w danej miejscowości są ubezpieczone. Aż nadto wystarczającym będzie, jeżeli dla większych posiadłości dawane będą dwa znaki, dla mniejszych zaś, jak również dla folwarków do większej posiadłości należących, oraz dla stert ze zbożem w polu stojących, dla każdej po jednym znaku.

W przekonaniu, że w powyższych uwagach PP. Ajenci co do wszystkich kwestyj odnoszących się do ubezpieczeń rolnych, należycie zostali objaśnieni; Towarzystwo ma niepłonną nadzieję, że otrzyma od nich jeszcze przed 13 Grudnia r. b. znaczną ilość deklaracyj i uprasza o spieszne wygotowanie takowych, aby żadna zwłoka w wydawaniu polis nie nastąpiła.

Co do innych kwestyj z biegu interesów wynikających, które objaśnienia koniecznie wymagają, szczególniej zaś co do wprowadzić się mającego w życie ubezpieczenia nieruchomości, Towarzystwo w najkrótszym czasie prześle PP. Agentom szczegółową instrukcyą.

W końcu dla wiadomości PP. Agentów, Towarzystwo nadmienia, że dotychczasowe rezultaty jego działań świadczą pocieszająco o zaufaniu, z jakim młoda Instytucya przez publiczność przyjętą została.

Warszawa, dnia 3 Grudnia 1870 roku.

Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń od Ognia.

Zarządzający Interesami Towarzystwa
G. Mette.

WARSZAWSKIE TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ OD OGNI

DO

Panów Agentów Towarzystwa.

I.

Celem zaznajomienia PP. Agentów z najnowszymi postanowieniami o ubezpieczeniu nieruchomości w granicach Królestwa Polskiego, które w dniu 10 (22) lipca 1870 roku zostały Najwyżej zatwierdzone, Towarzystwo niniejszem podaje do wiadomości PP. Agentów niektóre szczegóły, o ile one w Projekcie przez Komitet Urządzający ułożonym, ogłoszone zostały i o ile poznanie ich przez PP. Agentów jest koniecznem, w celu pozyskania dla Warszawskiego Towarzystwa ubezpieczeń nieruchomości w granicach wspomnianym projektem oznaczonych:

a) Podług § 1 Projektu w miejsce istniejącej w dziesięciu guberniach Dyrekcji Ubezpieczeń, ustanawia się w każdej gubernii osobny Wydział Ubezpieczeń dla wzajemnego ubezpieczania budowli.

b) Stosownie do uwagi w § 1 zamieszczonej, miasto Warszawa, aż do dalszego w tej mierze postanowienia, stanowi osobny okrąg, dla którego Ustawa z roku 1844 co do ubezpieczania budowli od ognia i zapadłe w rozwinięciu teje postanowienia, pozostają jeszcze w swej mocy.

Z tego powodu ubezpieczanie nieruchomości w mieście Warszawie prywatnym Towarzystwem w ogóle nie jest dozwolone.

c) Podług § 2 Projektu, Wzajemnemu Gubernialnemu Ubezpieczeniu od Ognia ulegają przymusowo wszelkie prywatne i publiczne budowle, oszacowane nie wyżej jak na 5000 rsr.

Ztąd zatem prywatne Towarzystwa Ubezpieczeń mogą te tylko nieruchomości do ubezpieczenia przyjmować, które zostały wyżej nad 5000 rsr. oszacowane i to mianowicie tylko co do przewyżki nad wspomnianą sumę szacunkową.

d) Podług § 3 Projektu, właściciele nieruchomości oszacowanych wyżej nad 5000 rsr., obowiązani są ubezpieczyć takowe we Wzajemnym Gubernialnym Ubezpieczeniu na 5000 rsr. a na resztującą sumę mogą ubezpieczać te nieruchomości w jednym z prywatnych towarzystw ubezpieczeń, którym czynności zostały dozwolone w granicach Państwa.

W dalszym ciągu tego paragrafu powiedziano wszakże, że wolno jest właścicielom nieruchomości otaksowanych wyżej nad 5000 rsr. ale niżej od rsr. 10,000, jeżeli tego sami żądać będą, ubezpieczyć takowe w całej wartości szacunkowej we Wzajemnym Gubernialnym Ubezpieczeniu.

e) Podług § 4 Projektu, nieruchomości własnością Rządu będące, albo kosztem skarbowym wzniesione, nie ulegają wcale przymusowemu ubezpieczeniu we Wzajemnej Gubernialnej Instytucji.

f) Podług § 5 tegoż Projektu, nieruchomości na gruntach skarbowych wydzierżawianych położone, mają być obowiązkowo przez posiadaczy w całkowitej wartości szacunkowej do 10,000 rsr. ubezpieczone we Wzajemnej Gubernialnej Instytucji, jeżeli zaś szacunek sumę tę przewyższa, mają być pomienione nieruchomości ubezpieczone co do summy przewyższającej w jednym z prywatnych towarzystw ubezpieczeń, posiadających upoważnienie od Rządu.

g) Podług § 6 Projektu, wszystkie nieruchomości we Wzajemnej Gubernialnej Instytucji ubezpieczone być mogą na podstawie taksy przez biegłego sporządzonej, co się zaś tyczy nieruchomości, których wartość więcej niż rsr 5000 a mniej niż 10000 wynosi, takowe przyjmowane będą bądź w całkowitym szacunku, bądź też w niższym, nie niżej wszakże, jak w 75% od wartości całkowitej.

h) Podług § 7 Projektu, nieruchomości we Wzajemnej Gubernialnej Instytucji niżej ich wartości szacunkowej ubezpieczone, mogą wprawdzie dodatkowo w prywatnych Towarzystwach być ubezpieczane, z zastrzeżeniem jednak, aby ogólna summa ubezpieczona tak w Rządowej, jako też i prywatnej instytucji nie przenosiła wykazanej taksa wartości nieruchomości.

i) W uzupełnieniu powyższego, stosownie do uwagi w § 7 zamieszczonej, powiedziano, że jeżeli prywatne Towarzystwo ubezpieczeń uzna w pewnych razach za możliwe ubezpieczyć nieruchomości podług taksy wyższej od sporządzonej podług obowiązujących przepisów, podwyższenie to może nastąpić nie inaczej, jak za zgodą w każdym pojedynczym razie Rządowej Instytucji Ubezpieczeń.

k) Podług § 18 Projektu, właściciel nowo wystawionej budowli winien takową niezwłocznie najdalej w trzy miesiące od daty ukończenia budowy, zadeklarować miejscowemu zarządowi powiatowemu do ubezpieczenia.

Jeżeli zawiadomienie w tak oznaczonym terminie nie nastąpi, właściciele takich budowli ulegną ściąganiu na rzecz funduszów Wzajemnej Gubernialnej Instytucji, kary pieniężnej równającej się podwójnej składce, jakaby za cały czas chybionego terminu przypadała od wspomnianej budowli do pobrania.

l) Podług § 20 Projektu, każdy właściciel który na zasadzie poprzednio przytoczonych postanowień, ubezpiecza swoją nieruchomość oprócz w Rządowej Instytucji i dodatkowo w prywatnym Towarzystwie ubezpieczeń, obowiązany jest niezwłocznie po zawartem ubezpieczeniu, najdalej we dwa tygodnie, zawiadomić o tem miejscowy urząd powiatowy i przedstawić mu wydaną przez Towarzystwo prywatne polisę.

Jeżeli zawiadomienie o tem dodatkowym ubezpieczeniu Rządowej Instytucji przedstawionem nie będzie, właściciel nieruchomości na wypadek pożaru, podług § 65 Projektu, traci wszelkie prawo do wynagrodzenia w Rządowej Instytucji.

m) Podług § 21 Projektu, przy początkowym ubezpieczaniu budowli we Wzajemnej Gubernialnej Instytucji należy przedstawić takse, plan sytuacyjny nieruchomości, opis szczegółowy każdej pojedynczej budowli, jak również wykaz ogólny wszystkich budowli do jednej nieruchomości należących, sporządzone kosztem ubezpieczającego.

Podług § 24 Projektu, budowle wartości do 1000 rsr. włącznie przyjmują się do ubezpieczenia we Wzajemnej Gubernialnej Instytucji podług ogólowej taksy, budowle zaś których wartość 1000 rsr. przewyższa, tylko na podstawie szczegółowej taksy.

Podług § 26 Projektu, ogólna taksa może być sporządzoną przez właściciela budowy, lub miejscowego prezydenta, burmistrza miasta albo wójta gminy z trzema świadkami, albo wreszcie przez technika; przeciwnie zaś, szczegółowa taksa ma być sporządzana wyłącznie przez techników w służbie Rządowej zostających, albo też takich, którzy z decyzji Rządu mają sobie prywatną praktykę dozwoloną.

n) Podług § 22 Projektu, przy każdym dodatkowym ubezpieczeniu, lub częściowej zmianie poprzednio zawartego ubezpieczenia, właściciel nieruchomości obowiązany jest przedstawić Rządowej Instytucji: takse tejże nieruchomości, dalej plan sytuacyjny posesyi z jej opisem, nakoniec wykaz ogólny, z którego możnaby poznać, które budynki nowo zostały wystawione, które zmienione, a które bez zmiany pozostały.

o) W uwadze do § 22 powiedziano, jakie budynki stanowić mają jedną nierozdzieloną nieruchomość, a mianowicie:

- A. W miastach i osadach, wszystkie zabudowania, które stanowią jedną własność i oznaczone są jednym numerem hipotecznym lub policyjnym.
- B. Na wsiach:
 - 1) Wszelkie budowle składające osadę włościańską, lub kolonialną.
 - 2) Dom dworski ze wszelkimi zabudowaniami gospodarskimi, czyli tak zwanymi folwarcznymi w jednej wsi lub folwarku.
 - 3) Wszelkiego rodzaju budowli fabryczne z należącymi do nich domami mieszkalnymi i gospodarskimi, które stanowią części jednego i tego samego zakładu przemysłowego.
 - 4) Wszelkiego rodzaju budowli publiczne, od innych zabudowań oddzielone.

p) Stosownie do uwagi przy § 23 Projektu zamieszczonej, wszelkiego rodzaju maszyny, warsztaty i tym podobne narzędzia w takim tylko razie przyjmują się do ubezpieczenia i wnoszą do oszacowania, gdy podług obowiązujących praw uważane są za nieruchomości.

q) Stosownie do § 86 Projektu, na zaspokojenie wszelkich do końca 1871 roku wydatków ubezpieczeń, opartych na Ustawie z r. 1844, ma być wyznaczona do poboru w Kwietniu 1872 r. dodatkowa za rok 1871 w miarę potrzeby

składka ogniowa, która pobierana będzie na mocy przepisów dotychczasowych postanowień. Oplacie tej ulegają wszelkie pozostałe w ciągu 1871 r. w ubezpieczeniu gubernialnem budowle, ubezpieczone podług przepisów pomienionej ustawy z r. 1844, chociażby one wyszły z tego ubezpieczenia na rok 1872.

Stosownie do ostatniego paragrafu powyższego Projektu, nowe postanowienia o ubezpieczeniu nieruchomości, z których ważniejsze powyżej przytoczonymi zostały, wejdą w wykonanie dopiero z upływem bieżącego 1871 roku. Wszelako już obecnie zdarza się, że w wypadkach, w których skutkiem zmienionych okoliczności, istniejące ubezpieczenia Rządowe za ustale uznaniami zostały, Władza Rządowa, przy wznowieniu ubezpieczenia, przyjmuje takowe tylko do wysokości 5000 rs., pozwalając ubezpieczenia reszty wartości w prywatnych Towarzystwach.

W przedmiocie postępowania przy przyjmowaniu ubezpieczeń nieruchomości, Towarzystwo udziela PP. Agentom następującą Instrukcję:

1. Ponieważ według paragrafu 21 nowej Ustawy, za podstawę każdego ubezpieczenia w Instytucji Rządowej służy oszacowanie, przeto Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń od Ognia nie wymaga dopełnienia oddzielnej taksy nieruchomości podanych jemu do ubezpieczenia i poprzestaje na dołączeniu do deklaracji kopii oszacowania, jakie przy ubezpieczeniu tychże nieruchomości w Instytucji Rządowej sporządzonem zostało.

Samo się przez się rozumie, iż Towarzystwo zastrzega sobie prawo przejrzenia i sprawdzenia w razie potrzeby przez biegłych szczegółów taksy, jaka mu przy deklaracji w kopii dołączoną zostanie.

2. Deklaracye na ubezpieczenie zwyczajnych domów (t. j. takich, które nie są przeznaczone na zakład przemysłowy) winny być sporządzane na formularzu N. 2.

3. Deklaracye na ubezpieczenie nieruchomości, należących do jakiegokolwiek zakładu przemysłowego, podają się na tychże formularzach N. 2. Wszakże celem bliższego objaśnienia Towarzystwa, do deklaracyj tych dołączonym być winien właściwy formularz fabryczny (form. N. 5 do 13), stosownie do rodzaju przemysłu prowadzonego w nieruchomościach do ubezpieczenia podanych. Formularz ten winien być wypełnionym odpowiedziami na wszystkie objęte nim pytania, w taki sposób, w jaki to się dokonywa przy ubezpieczaniu ruchomości w fabryce pomieszczonych.

Oba formularze winny być podpisane przez deklarującego.

4. Do oznaczenia wysokości premii od ubezpieczeń nieruchomości stosuje się **Ogólna Taryfa Premiowa i Taryfa Rolnicza**. Towarzystwo zgadza się jednak na to, ażeby minimalne do właściwych pozycyi tejsze Taryfy odnoszące się premie, poczytywanemi były za normalne i stosowanemi jako takie.

5. Oplata składki od ubezpieczenia nieruchomości rolniczych (budynków gospodarskich), może być uiszczaną w półrocznych ratach, podobnie jak opłata od ubezpieczenia ruchomości rolniczych.

6. Uregulowania strat z pogorzeli, któremi ubezpieczone w Warszawskiem Towarzystwie nieruchomości dotknięte zostaną. Towarzystwo, jeżeli tego uzna potrzebę, dopełni za pośrednictwem swych własnych urzędników, przy użyciu biegłych.

II.

W załączeniu Towarzystwo komunikuje PP. Agentom, na wypadek gdyby takowe do ich wiadomości jeszcze nie doszło, niedawno wyszłe postanowienie Komitetu Urządzającego Królestwa Polskiego i w pismach publicznych ogłoszone, dotyczące Towarzystw Assekuracyjnych Zagranicznych, w kraju tutejszym czynnych.

III.

Celem zachęcenia PP. Agentów do rozszerzenia swojej działalności na korzyść Towarzystwa, szczególnież zaś przez uzyskanie dobrych ubezpieczeń domowych ruchomości i sprzętów, jako najwięcej dla Towarzystwa pożądanym, Dyrekcyja Towarzystwa postanowiła, poczynawszy od dnia 1 Lutego r. b. za dostarczane przez PP. Agentów w Warszawie i innych większych miastach kraju ubezpieczenia **domowych ruchomości i sprzętów**, mieszczących się w zabudowaniach massiv murowanych i twardo-krytych (klasa budowl. II), dopłacić do prowizyi $7\frac{1}{2}\%$ za rok pierwszy ubezpieczenia przypadającej, gratyfikacyę tejsze samęj wysokości, co prowizya za tenże rok pierwszy.

Towarzystwo liczy na to, iż przyznanie tej prowizyi dodatkowej zachęci PP. Agentów do dolożenia usilniejszych i skuteczniejszych jak dotąd starań w celu uzyskania ubezpieczeń powyż określonej kategorii.

cie zrobić podanie do Namiestnika w Królestwie i do czasu otrzymania pozwolenia wstrzymać się z przyjmowaniem nowych, lub odnawianiem na dalszy przeciąg czasu dotąd przyjętych ubezpieczeń i upływających w właściwych terminach.

2-o Ścisłe tego dopilnowanie wkłada się na Naczelników gubernii i Prezydenta miasta Warszawy, polecając im:

- a) Wydać bezzwłoczne rozporządzenie, celem ściągnięcia od agentów zagranicznych Towarzystw nie mających pozwolenia, wiadomości, co do przyjętych przez nich i bieżących dotąd ubezpieczeń, z wykazaniem upływu terminów.
- b) Jeżeli które Towarzystwo nie będzie chciało prowadzić dalej swych operacji, lub też nie otrzyma na to pozwolenia w oznaczonym sześciomiesięcznym terminie, to po upływie takowego kantory tych Towarzystw zamknąć, z podaniem o tém do wiadomości powszechnej i zawiadomić o tém Kancellaryę Namiestnika w Królestwie.

Zawiadamiając JW. Pana o takowej decyzji Namiestnika, tu w kopii dołączającej się, mam honor zakomunikować JW. Panu do wykonania, dodając, że o powyższem zawiadomiono Ministerium Spraw Wewnętrznych i Kancellaryę Namiestnika w Królestwie i że co do rozwiązania wynikłej kwestyi, o rozciągnięciu kar na agentów zagranicznych Towarzystw Ubezpieczeń nie mających odpowiedniego pozwolenia do wykonywania swych operacji w guberniach Królestwa Polskiego, JO. Namiestnik zniósł się z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Oryginał podpisany przez Głównego Urzędnika Komitetu **Trubnikowa**,
i za Dyrektora Kancellaryi **Mironenkę**, oraz Referenta **Kalinowskiego**.

SPIS

ZAGRANICZNYCH TOWARZYSTW UBEZPIECZEŃ

MAJĄCYCH SVOJE AJENTURY

W GUBERNIACH KRÓLESTWA POLSKIEGO.

A. Towarzystwa funkcyonujące za zezwoleniem Rządu.

1. Towarzystwo Triesteńskie Ubezpieczeń lądowych i wodnych transportów „Azienda Assicuratrice.”
2. Angielskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „Imperial fire insurance company.”

B. Towarzystwa funkcyonujące bez pozwolenia Rządu.

3. Towarzystwo Krakowskie wzajemnego ubezpieczenia od ognia, gradobicia, jak również ubezpieczenia na życie.
4. Towarzystwo Edyńburskie od ognia „Nord Britisch and Mercantile.”
5. Londyńskie Towarzystwo Ubezpieczeń „Phönix.”
6. Austriackie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „Phönix.”
7. Magdeburskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia i gradobicia.
8. Triesteńskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „Reunione Adriatica.”
9. Lipskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia.
10. Drezdeńskie Towarzystwo Ubezpieczeń transportów morskich, rzecznych i lądowych.
11. Triesteńskie Towarzystwo „Assicurazioni generali” Ubezpieczeń od ognia, gradobicia oraz na życie.
12. Węgierskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia w Peszcie.
13. Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „Commercial Union.”
14. Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „Liverpool et London Queen.”
15. Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „London et Southvark.”
16. Angielskie Towarzystwo ubezpieczeń od ognia w Londynie.
17. Liwepolskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „Royale.”
18. Szląskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia w Wrocławiu „Silesia.”

19. Bazylejskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia w Bazylei.
20. Szwajcarskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia w Halen.
21. Berlińskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „Nordstern.”
22. Węgierskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „Erste Ungarische in Pest.”
23. Rotterdamskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „Niderlande.”
24. Angielskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „London et Lancaschiere.”
25. Angielskie Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „The Queen.”
26. Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „Nothorn Assurance company.”
27. Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „Die Adelaar.”
28. Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „The Progres.”
29. Towarzystwo Ubezpieczeń od ognia „The Monarsh.”
30. Wiedeńskie Towarzystwo wzajemnego ubezpieczenia na życie „Vaterländische Lebens - Versicherungs-Bank.”

WARSZAWA, dnia 7° Marca

187 / r.

N^o

Do
P.T. Agentów
Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń od Ognia.

Celem ułatwienia w miarę możliwości P.T. Agentom, uzyskiwania ubezpieczeń rolniczych, Dyrekcja Towarzystwa postanowiła w istniejących co do tej galexi ubezpieczeń przepisach, następujące zaprowadzić zmiany:

- 1.) Premja od przedmiotów pomieszczonych w drewnianych budynkach, stoma, lub trzcin, krytych, która dotąd 20 % do $1\frac{1}{2}\%$ od przecięciowej summy ubezpieczenia wynosiła, obniżoną od teraz zostaje na 14 % rocznie.
- 2.) Premja od przedmiotów pomieszczonych w budynkach drewnianych gontami krytych, która dotąd $1\frac{1}{2}\%$ do 15 % od przecięciowej summy ubezpieczenia wynosiła, obniżoną również zostaje na 12 % rocznie.

Natomiast premje, poprzednio, od przedmiotów pomieszczonych w budynkach do innych klas Budowl należących, ustanowione pozostają i nadal niezmienionemi.

- 3.) Towarzystwo również ilekroć Ubezpieczający się, wyrażnie tego żądać będą i jeżeli to do pozyskania ubezpieczeń rolniczych potrzebnem się okaże, zgodzą się na odstąpienie od wymaganego dotychczas warunków ubezpieczenia jednoczesnego z krescencją

inwentarza, żywego i martwego. W takich przeto razach
T. S. Agenci władni będą przyjmować samą, tylko krescencję
do ubezpieczenia.

Wszakże T. S. Agenci chcą, mieć na widoku, iż taż sama
ubezpieczanie krescencji wraz z inwentarzem jak dotąd
tak i nadal porządkiem dla Towarzystwa będzie.

- 4.) W rozdziale rocznej opłaty, na dwie raty półroczne, kupo-
wano na przyszłość, zostaje zmiana; o tyle dla ubezpieczo-
nych korzystna, że wysokość pierwszej raty, zastosowaną być ma
nie do najwyższej summy wartości krescencji w pierwszym
półroczu ubezpieczonej, lecz do przeciętnej wysokości robowia-
nia przez Towarzystwo w ciągu pierwszych 6^{ciu} miesięcy przyjętego
Jeżeli n. p. wartość ubezpieczenia rolniczego, mającego
rozpocząć swój bieg z d. 1 Sierpnia wynosi:

a.) Rs. 2,000 na inwentarze

b.) Rs. 6,000 na krescencji

Razem Rs. 8,000.

i jeżeli premia od inwentarza ustanowiona, została na 12‰
od najwyższej zaś summy Rs. 6,000 z wartości ubezpieczonej kre-
scencji, na podstawie obliczonej przeciętnej summy ubezpieczenia
na 8‰, w takim razie, roczna opłata będzie wynosić:

a.) od Inwentarza wartości Rs. 2,000 po 12‰ Rs. 24.

b.) od najwyższej summy z wartości ubezpieczonej krescencji, mianowicie, od Rs. 6,000 po 8‰ „ 48.

Razem Rs. 72.

Jżeli obok tego krescencja ma być ubezpieczona, a ubytkiem w następujący sposób:

od $\frac{1}{8}$ do $\frac{1}{11}$	w wartości Rs. 6000	czyli $\frac{4}{4}$.
" $\frac{1}{11}$ " $\frac{1}{2}$	" 4500	" $\frac{3}{4}$.
" $\frac{1}{2}$ " $\frac{1}{5}$	" 3000	" $\frac{2}{4}$.
" $\frac{1}{5}$ " $\frac{1}{8}$	" 1500	" $\frac{1}{4}$.

w takim razie na pierwsze 6^{tych} miesięcy przypada

4 + 3 = 7 dziesiątych części, zaś

na drugie 6^{tych} miesięcy 2 + 1 = 3 dziesiątych części opłaty rocznej za ubezpieczenie krescencji obliczonej, czyli

na pierwsze 6^{tych} miesięcy $\frac{7}{10}$ Rs. 48 czyli Rs. 33 kóp. 60.

na drugie 6^{tych} miesięcy $\frac{3}{10}$ Rs. 48 czyli Rs. 14 . 40.

Razem jak wyżej Rs. 48.

Tym sposobem obydwie raty półroczne wynosić będą:

I Rata: za inwentarz połowę rocznej składki t.j: Rs. 24 = Rs. 12,

za krescencję według powyższego obliczowania " 33, 60 kóp.

Rs. 45, 60 kóp.

II Rata: za inwentarz połowę rocznej składki Rs. 24 = Rs. 12,

za krescencję według powyższego obliczowania " 14, 40. Rs. 26, 40 kóp.

Razem roczna opłata jak wyżej Rs. 72.

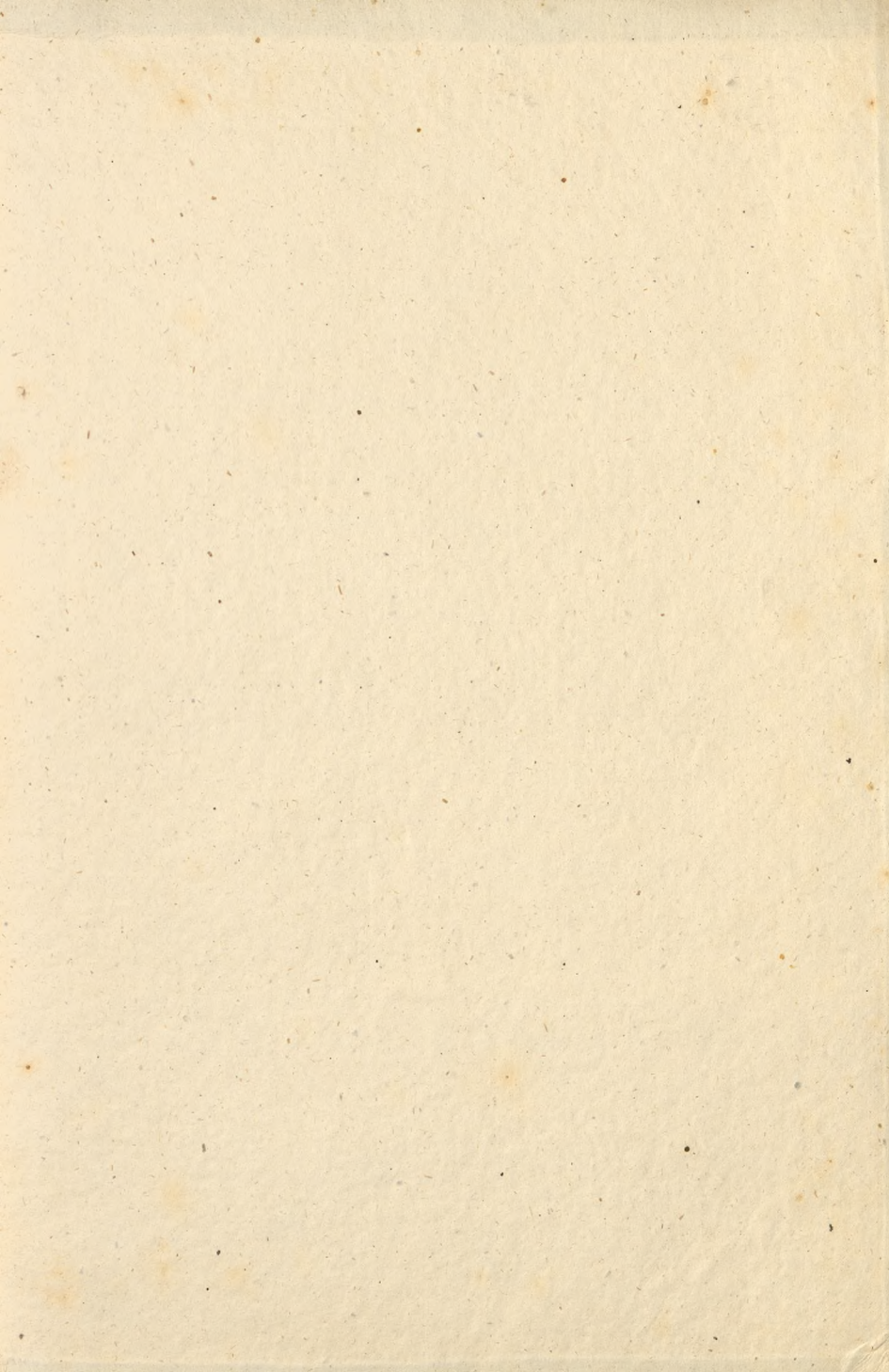
a natury rzeczy wynika, że przy tym sposobie obliczania, ściśle przestrzegana być musi zasada, aby wysokość pierwszej raty półrocznej nigdy nie była mniejszą od połowy catorocznej opłaty.

Właściwości
pojedynczych

$$P = \frac{K \times 100}{100}$$

$$K = \frac{P \times 100}{100}$$

$$S = \frac{P \times 100}{K}$$

BIBLIOTEKA KÓRNICKA

28426